

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 07409

"TSU DER VELT"

Shifra Weiss

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

„צֹ דָעֵר וּוּעַלְתָּה“
ליידער פון שפרה ווייס

אוויטגעגעבן פון די
ז. וויינפער לייען קרייז ביאם איקוף
מייט א גראפע פרײַנט
1943

Poems by
SHIFRA WEISS
Published by the
Pacific Co-Operative Press

Los Angeles, California

צו דער וועלט

מיינע לידער פון מאמען און זין
צו דער וועלט,
פאר וועמען דער לייכטער מאָרגן
אייז נאָך ניט פֿאַרְשְׁטְּלָט.

פאר וועמען דער היינט
אייז אַ צְעַדְעַרְטַּ פֿעַלְדַּ
פֿון נַעֲכְּתָנָס קְוֹעַלְנְדִּיקְּן בְּרוֹנוֹיִם.
טְרִיסְטַּ וּוּרְטְּעַר,
שְׂרָעָס גְּעַפְּנוּנָעָן,
וּוְזָן אוּפְּנָאָגָן אֵין בָּאֲגִינָּעָן,
בָּאַהֲלָן, באָוִוִּיסְן,
אוּ דַי בְּלִיעָנָע, פּוֹלוּוֹעָנָע חַיְּעָס
וּוּלָן דַי זָן נִיט צְעַרְיִיסְן.

שְׁטָעָרָן וּוּלָן בְּלִיבְּן שְׁטָעָרָן,
מְעַנְטְּשַׁ, אוּפְּ צְעַבְּלְוִוִּיסְטְּעַר עַדְדַּ
וְאַלְסְטַּ מִיְּן לִידְ, מִיְּן הָאָרֶץ דְּרַעְתָּרָן:
וּוְ כּוֹרְ וּוּרְן הַיְּנָטַּ גְּעַפְּנִיּוֹקְ
אוּן גְּעַפְּוּלְטַּ.
מָאָך אִיך אַלְיַז נָאָך בְּרָאָכָע
צְוּ דָעַר קְוֹמְעַנְדִּיקְּעַר בְּאָפְּרִיטְּעַר וּוּלְטַּ.

מיין אויסגעפליקטע האָרֶץ

מיין אויסגעפליקטע האָרֶץ,
וואּאוֹ בִּיסְטוֹ פַּאֲרְפְּלֵיְגָן ?
איַן דַּי וּוֹאַרְשְׁעוּוֹר גַּעַטָּא-זַוְעַנְתָּ
גַּיב זַיִן מִינְעַן הָעַנְתָּ
אוֹן שָׁוֹשׁ זַיִן אָוָם דַּי אָוִיגָן .
נָעַם אַרְאָפָּפָן זַיִן דַּעַם בְּלִיָּן .
זָאָגָן זַיִן צָו :
אוּירָךְ דָּאָם וּוּעַט פַּאֲרָבִיָּן .

אוֹן עַפְשָׂעַר בִּיסְטוֹן, האָרֶץ מִינְסָם,
איַן אַפְּאַצְעַנְטְּרָאַצְיָע לְאַגְּנָעָר
צַעֲקָפָנָם אַוִּיאָה גַּעַלְעַנְגָּר
בְּיַיְדָי וּוּאָסְלִינְגָן פַּאֲרְבְּלוֹטִיקָט
אוֹן גַּעַבְוָנְדָן .
קָוָשׁ זַיִן אָוָם דַּי וּוּאָוְנָדָן
מִיטָּלִיפָּן פָּוֹן אַמְּאַמְּעָן .
פַּאֲרְזִוְכָּעָר זַיִן ,
אוֹ דַּי שְׁלַאֲגָנָגָן
וּוְעַלְן זַיִן אַלְיָוָן פַּאֲרִסְטָאַמְּעָן .

אַדְעָר גָּאָר, מיין האָרֶץ,
צִי בִּיסְטוֹן איַן וּוּילְדָן דַּזְּשָׁאַנְגָּלָן,
וּוּאָסְמָאָן אַמְּאָל גַּעַוּעַזְן הַיְמָל ?

דען זיבעטער חיים
אייז אויך איצט דושאנגל.
ווער קען וויסן :
עפֿשׂעַר האָבן די ווילךע חייעס
נאַט אלְיאַן צעריסן.

אַ נִיט, ווֹי ווֹאלְטַ די ווֹעלְטַ
געַעֲנֵט אַפְּנֵינֵין אַיְז אַזְוִיפִּיל בְּלוֹטַ.
נַאֲר אַונְדְּזָעֶר גְּלוֹבִין, אַונְדְּזָעֶר האַפְּעַנוֹנָג
איְז שְׁטָאַרְשָׁעֶר פּוֹן טּוֹיטַ.
מִיר שְׁוֹעַרְן, די צִיעַשְׁפָּאַלְטָעָנָעַ פְּעַלְדָּעַר
וועַלְן ווֹדְעַר ווֹרְעַן גְּזֻזִּיטַ.
נַיְעַ פְּרִילְיַינְסַ
וועַלְן אַיבְּכָרְבְּלִיעַן דַּעַם טּוֹיטַ.

עַם קְלָאַפְּט מֵיַן הָאָרֶץ מִיט יַעֲדָר דַּיְרַ,
מִיט אַונְדְּזָעֶרְעַר טִיעַרְעַ אַרְמִיְעַן,
עַם זָאַל זַיְקַ אַיְינְגַעַבַּן
פָּאַרְיָאנַן דַּעַם טּוֹיטַ אַיְן גְּעוֹוִינְגַעַן דַּאְם לְעַבַּן.
וּאַסְמָהָבָא אַיךְ מַעַר צְוֹצָוֹתָאנַן :
מֵיַן אַיְינְצִיקְעַר פָּאַרְמְעַגַּן,
מֵיַן אַוְיְסְגַעְפְּלִיקְטַע הָאָרֶץ,
זָאַלְסָטַ ווֹאוֹ מַעַן דַּאְרָה מִיךְ טְרָאַן.

קלינגען גלעקייד

איך בין ווי טוייזענט גלעקייד
וואעלכע קלינגען ניט,
עם שרויות איזן מיר מיזן בלוט,
נאך מען הערטט עם ניט.

איך בין ווי טוייזענט פידלען
איין קעטלרייך ווענט,
מייט ברענאנדייךער ביינקסאטט,
נאך דעם קינסטלאערם הענט.

מייליאגען הערצער איזן מיזן הארץ,
א לוייטער פאָר די הימלען.
מייט בראכען פון דער ערְ „
צו די שלְאַגְּלָעָר איזן די הימלען.

איין שטראָעט פון פולווער,
איין געוויטער פון בלוי,
מייט טאָטָעָמָאָמָעָם צייטער —
דער נזאָר זאָל פֿאָרְבִּי.

אין הויבן, אין הויבן"
וזל איך גרייבן מיין בראכע,
וואו איך אויז באשערט
צוא גאלדן די עפאכע.

וזל איך געלינגען די שיידויים פאריאנגן,
פארטראיבן
עם זאל פון די כייעס קיון זויבעל
ניט בליבן.

עם מז אונז עם ווועט
ויך איינגעבען
פארליין דעם טויט,
אוון געווינען דאס ליעבן.

אונזערע ליעבנט,
אונזערע זין :
וועלן צעפלאאטערן פאנען פון זיג
אייבער בערליין.

פארין

וועי א שפיזו ביסטו אריין איז אונזער ליעבן,
די גאולאנט האבן דיר די ניטנוטע
אוועקגעגעבן.

וועלן מיר ניט רוען
זאלסט ניט זיין פארפאלוּן,
פון זונט די באסטיילע איז געפאלַן
ביסטו געוען
פון פרידר און פְּרִיְהִיִּיט
דעָר סימבָּאָלֶן
פארניידערן מיר זיך
צום אומזיילִיכָן מאָלַן:
ושארען, זאלען, אַנְאַטָּאַלְן פְּרָאנְסָן,
ראָמען רָאַלְאַנד לְאַנְד
זו באָפְּרִיּוּן.

מייט אלע גוטע שטאמען.
פארין מיר וועלן דיך ניט
פארשעמען,
מיר וועלן דיך פון די מאָלְעַכָּאַבָּאַלִים
צעיריך אַפְּנַעַמָּעַן.

פארלאנגען פון א מאמען

מיינע זין,
מיינע לידער —
מיינע לייפן
האבן אריינגענסקיישט
מיין הארץ אין אייך.
וואו טיך צו א יאטם
ציען זיך דורך אייך
צום מענטשלעכן שטאמט.
אין יען זין וע אייך אייך.
אין אייך — אלע זין.
אלע מאמעס פארלאנגען
בליען אין מיר.
אייך אטעם מיט פארלאנגען פון אלע מאמעס.

איבער רונדער ערעד
זאל מער ניט זיין פארשטערט דאס גלייך
פון זיין טאטעה-מאמע.
מיינע זין,
מיינע אדרלער —
מיין הארץ אין אייערע פלייגלען ...
וואו יעדע מאמע, בין אין אייך מיט אייך
אין די חימלען,
אָפְּנַעֲמָעַן דאס טעלערל פון הימל.

נאָר אַיְצֶט מֹזֶהֶט אַיר עַם אַלְיוֹן דָּרְגְּרִיכָּן.
וְאֵל מַיְוִין הָאָרֶץ אַיְיךְ זַיְן אַ לְיִוְתָעַר
וְוַיְוַתָּעַר וְויְדַיְּבָן הַיְמָלָעַן
וְאַלְטַ אַיר גְּרִיכָּן.

איַן אַלְעַ זַיְן וְעַאַיךְ אַיְיךְ,
אַיְיךְ וְעַאַיךְ איַן אַלְעַ זַיְן.
מַיְנָעַ טָרָעַן איַן יָאָמָס טָרָעַן,
פָּזָן מַאֲמָעָס וּוְאָס קְלָאָגָן פָּאָר גְּלִיָּק,
וּוְאָס זַיְנָעָן זַוְכָּעָר איַן זַיְן,
איַן דָּעַר גְּעַבְּנַמְשָׁטָעַר שָׁאָ.
אַיר וּוְעַט סָומָעַן צָוִיקָן,
וּוְעַט הַיְמָלָאָן עַרְד אַוְן שָׁטָעַר
מִיט אַוְנָדוֹן טָאנָגָן פָּאָר נְלִיס ...

געהענים

געהענים פָּזָן אַלְעַ זַיְטָן
אוֹן אַיְךְ פְּרוּבִיר
אוֹיָף נָאַנְיָידָן עַם בַּיְיטָן ;

אוֹן נָאַנְיָידָן אוֹיָף סִיטָן,
אוֹיָף שְׁלָעַסְעָר,
וּוְעַר אַיְיךְ אַ שְׁלִימָל
צַו סִיטָן אוֹן שְׁלָעַסְעָר.

שטארקער פון שטאל
מער פון אייזן מוז איך ווועגן,
אין אלע פיערן ברענען
און פארכערענט ניט ווועגן.

אויף ברודיקע גראונטן,
קלענער ניט ווועגן,
ארויף מיט עמער פערל.

פערל איז געווען,
פערל איז דא,
נאָר די מיזוינינס
זויינען ניטא.
פּוֹלוּוּעֶר אַיז זִילְבָּעֶר,
בְּלֵי אַיז גָּלֶד,
וְוי גָּאָט אַלְיוֹן,
וּוְאַלְטָה דָּעַם כּוֹרְבָּן גַּעֲוָאָלָט.

מוֹ אַיך זִיך שְׁמַעְלָצָן,
מוֹ אַיך זִיך בּוֹינָן,
וּוְעָרָן אַין גָּאנְצָן אַוְינָן,
דוּרְכְּסָוּן דָּעַם בְּלֵי,
שְׁדֵרוּ זַיְיכָע זַיְן זָעָן,
אוֹ אַוְיך דָּאָם וּוְעַט פָּאָרְבָּי.

אייעו און סטאלין

(די סאועטישע דעלגעאציע פערן או מיכאלאעט')

אייפן קיוער פון הונדרטער טויזנטער
מייסים קדושים,
אייז אייעו אויפגעשטאנען מהיעם האמיסים,
קדראש גזאנט, קרייע געריסן.

די נאכט מיט כוישער איבערגענאנסן,
ווי עס וואלט גאנר קינמאָל קיין טאג ניט געטאנט,
האט אייעו איסקער געלאנט,
פֿאָר צַאָר פֿוּן זִיךְ דֵּי פְּלוּישׁ גַּעֲרִיסֶן.

נאט, איך האב גענלויבט ביסט א פאטער,
זיך מיט דיר געקריגט און שוויפער געבעאון,
פארוואָס האסטו די ענדעשן און שלאנגען
אויף מײַן פֿאָלָק אַרוֹפֿגָּעָן;

עפשער האבן די הימלען דיך פֿאָרְלָאָזֶן,
עפשער ווועט מען דיך אויך געפינען א טויטן,
אניט ווי וואַלְסְטוּ דערְלָאָזֶן אוּוֹת אָוּשְׂוָלְדִּיקָעַ סִינְדָּעַ
אוֹזִינְעַ שְׂוִידְעָרְלִיבָעַ טוּטָן . . .

האט אייעו געיאמערט געוואָלָט וויסן,
פארוואָס האט גאנט די כייעט

פָוּן זַיְעֶרֶת מַאֲמָעָם לִיְבָעֶר נִיט אַרוֹסְגָּנָרִיסָן,
איֻעָוָס יָאָמֵער האָבָן דֵי הַיְמָלָעָן גַּעֲבִיטָן.
פָאָר דֵי קִינְדָּעֶר וּוֹאָס מַעַן האָט גַּעֲפִילְעָט
גַּעֲסָאָמָט אַיְן דֵי אָוִינָן פָוּן טַاطָּע מַאֲמָעָן
זַאֲלָן אַוִּיסְגָּנָטְרִיקָנָט וּוּרָעָן דֵי יָאָמִים,
זַאֲלָן דֵי עַרְד אָוּוּק אַיְן פְּלָאָמָעָן.
זַאֲלָן אַוִּיסְגָּנָלָשָׁן וּוּרָעָן דֵי שְׁטָעָרָן,
אוּבָּגָט אַוָּן לִיְוָת האָבָן דָעַם יָאָמֵער
פָוּן דֵי גַּעֲפִינְיִקְטָעָן נִיט גַּעֲקָעָנָט דַּעֲרָהָעָן.
פָאָרוֹאָס האָט גַּאֲטָבָן בּוּרָבָן וּוּאָרִישָׁע
נִיט גַּעֲקָעָנָט פָאָרוּוּרָן.

הַעֲרָתָמָעָן אַיְבָעֶר נִאָר דָעַר עַרְד
איֻעָוָן' בְּרוּמָעָן,
אלָעָמָאַנִיפָעָם
זַאֲלָן אוּפָּאָונְדוּרָעָן פִּינְיִקְעָר סָומָעָן.
שָׁעָן דֵי זָוָן אַזְוִיפִּיל יָאָמֵער נִיט פָאָרְטָאָגָן,
שְׁטָעָכָט זַי דָעַם כּוּשָׁאָךְ אָוִים דֵי אָוִינָן,
מִיט דִימָעָנְטָעָן שְׁפִיָּן שְׁטָרָאָלָן,
וּוּרָעָט דֵי נָאָכָט צָעַשְׁטוּבָט, צָעַפָּאָלָן.
שְׁטִוִּית אַנְטָקָעָן אַיְעָוָן' סְטָאָלִיָּן,
נִיט אָפְ שְׁאָלָעָם,
רִיְבָט אַיְעָוָן דֵי אָוִינָן
פָאָר דָעַם רַעֲגָנְבָוִינָן בָּאָלָעָם.

רעדת סטאלין און עם העрон,
הימל און ערדר און שטערן;
די יאמים בלוט טאָרַן ניט
און וועלן ניט פֿאָרְלַאָרֶן ווערַן.

זוי געטראִיסט
טייערער אייעוּן,
מייט מיין גראָד,
מייט לעניין גראָד
און מייט קיעוּן.

אין ליכט פֿוֹן באַגְּנִינְגַּן
מוֹזַעַן טְרִיסְטַּעַן גַּעֲפִינְגַּן,
אין פֿאָרְלִירַן
לייגט אוּיךְ דָּאָס גַּעֲוִינְגַּן.

עם מוֹזַעַן עם ווּט זִיךְרַיְינְגַּעַן,
פֿאָרְלִירַן דָּעַם טְוִוִּיט
און גַּעֲוִינְגַּן דָּאָס לְעַבָּן.

עם ווּרטַט מְעַקְּיוּם אָונְרוֹזָעָר
הַיְּלִישָׁעָר בְּאַלְעָם,
דָּעַם גְּרַעַסְטַּן קְרִינְגַּ פֿוֹן אַלְעָ צִיְּוָן
וועלן מִיר בִּיְתַן די וועלט
פֿאָרְ פֿרִיהִים, לִיבָּעַ אָונְ שאַלְעָם.

היינט
חייט קאטילאנטקיין

היינט מידן זוי אונז אוים,
האבן אונז פינט,
וואו אמאלייקע פרומע,
ברוד שפינאוזען,
וועל איך סיון שיופער ניט בלאָן,
או אלע זאלן וווערן טויבן.

בא דער זונ אוייפ די שוויבן
וועל איך וווערטער קלוייבן,
זאלן איידיעט בלוייבן,
וואו מען וואראפט אונז אין חירעם
אויף אין אויפן ווי אמאלייקע
אויפן שייטערהויפן,
ווערן מיר געסווולט
נאָר דערפֿאָר וואָס מיר גלוייבן
אויסצ'ויליזַן די וועלט.

זו וועמען זאל איך בעטן?

זו וועלכן אָרְעַן-קֹוְידֶעַשׁ זאל איך צוּפָאַלְן
אוֹן אָוִיסְשְׁרֵיְיעַן מַיְוַן פִּין,
אָ רַעֲפּוּעַ בְּעַטְנַן אוֹן אָ בְּרַעַנְגַּן
פָּאָר דִּי וּוְאָסְמַעַן לְאֹזֶט אִין עַרְגַּעַץ
נִיטַּאַרְיוֹן?

עַפְשָׂעַר בְּעַטְנַן רַאֲכָמִים
בְּאַם שְׁטוּרְיְמְדִיקַן יָאָם,
עַר זָאָל אָ טָאַטְעַ-מַאְמַעַן זַיְוַן
פָּאָר דִּי וּוְאַגְּלָעַר פָּוּן מַיְוַן שְׁטָאמַם.

אוֹן אָוִיב כָּאַלְילָע מַיְנִיקָע
אָוְמְקוּם אִין באַשְׁעָרַט,
בְּעַטְ אַיךְ בַּיְ דַּעַם שְׁטוּרְעָם:
שְׁלִינְג אִין גַּאנְצַן אִין דִּי עַרְדָּה.

אוֹן צָוְם הַיְמָל וּוֹנְדֵר אַיךְ זַיְךְ:
בְּאַשְׁיַׁץ זְוִיְּרָעַ טַעַג,
זָאָל דִּי בְּעַנְטְּשָׁוָנָג אָוְנוּזְרָעַ
זַיְוַן פָּאָר זַיְךְ אָ בְּרַעַנְגַּן.

צְעַזְוִיתָעַ אוֹן צְעַשְׁפְּרוּיטָעַ,
מִיר שְׁטְרָעַקְן אָוִים צָו אַיךְ

אי חארץ, אי האנט —
אונזער פָּלאטערדיישע לִיבְשָׁאַפֶּט
וזל זיין פָּאַר אַיְיךְ אַ לְּאַנְד.

א טפילע פון א מאמען

עם זאל מײַן האָרֶץ ניט פְּלָאַצְּן,
גבּ מיר, גָּאטּ, קוּעֵךְ,
צָו בָּאַרְעַכְעַנְעַן אָוֹן אַפְּשָׁאַצְּן,
עם זאל אַוִיסְחַאַלְטָן מײַן מוּעֵךְ.

איַךְ זאל אַיְן לְעַבְנָן קוֹקָן
וּמַעַן קוֹקָט אַיְן דָּעַר זָוָן,
וּמַעַן איַךְ שִׁיק אַיְן וּוּסְפָּעָר
אוֹן אַיְן פְּיִיעָר
מיינע אוֹוִיגָּן, מיינע זָוָן.

עם האָט פָּאַרְדִּינְטָן מײַן לְאַנְד,
איַין יָעַדְן פְּרָאַטָּם, איַין יָעַדְן זָוָן.
צּוֹשְׁטִיעָרְטָן מײַן הָעַנְתָּם,
מיינָן האָרֶץ, מיינָן זָוָן.

מיינָן לְאַנְד הָאָט מײַנִּישְׁעָ גַּעֲנָעָבָן:
היַים, ברְיוֹת אָוֹן זָוָן,
בֵּין איַךְ גְּרוּיטָ צּוֹצָאַלְן
מייט מיינָן טְוִיזְעַנְטָן לְעַבְנָם — מיינָן זָוָן.

דאך בעט מײַן האָרֶץ באָם ווּאַסְעָר,
מייט בְּלֹות אָוָן טְרָעָרָן :
פָּאָר מִינְגָּעָ זִין זָאָלָן יְאָטָמִים
יְאָבָאָשָׁע וּוּעָרָן .

אוֹן צָו דֵי פִּיעָרָן וּוּנְדֵר אַיךְ זִיךְ
וּוִי צָו מַאֲכַעַטָּאָנִים,
אוֹ בְּרָעָנָעָן אוֹן בְּרָאָתָן
זָאָלָן דֵי בְּיָעָס דֵי סָאנִים .

צָו בְּעַנְטְּשָׁן אוֹן שִׁילְטָן ,
בְּגִיבְ מִיר נָאָט שְׂוִיעָר ,
עַס זָאָל נִוְתְּ פְּלָאָצְן דָּאָס האָרֶץ ,
אוֹן עַס זָאָל אַוִּיסָהָלָטָן דָּעָר מְוִיעָר .

מִין זָוָן אֵין יוֹנְעָפָאָרָם

עַס פָּאָסְטָן דִּיר , מִין זָוָן ,
די קְרוֹנוֹ-יוֹנְעָפָאָרִים ,
וּוִי עַס פָּאָסְטָן
דָּעַם צָאָפָן דָּעָר דָּאָרִים .

נָאָך אַיְדָעָר דַּו בְּיוֹת גַּעֲבָרָן ,
מִין זָוָן , מִין שְׁעַנְסְטָעָר כָּאָלִים ,
חָאָב אַיךְ גַּעַחַפְט אָוֹוָה שִׁימְשָׁן-הָאָנוֹבָעָר ,
פָּאָר לְיָבָע אָוָן פָּאָר שָׁאָלִים .

געווינט דיאן זוינ מיט לידער,
געקושט דיאנע גליידער :
או דו וועסט זיין א מאן,
ואל די וועלט שיין זיין פארבירידערט.

נאָר ווּאַס מְאֻמָּעַם הָאָבָּן גַּעֲכָלְעַמֶּט,
אוֹן טָאַטָּעַם הָאָבָּן גַּעֲטָרָאַכְּט —
הָאָבָּן וּוִילְדָעַ וּוְעַלְקָה
אוֹוָף שִׁוְּיְטָעַר אָוְמָגָעַבָּרָאַכְּט.

וּוִי גָּאַט וּוְאַלְטַז זִיךְּ אָן אָנוֹן פָּאַרְגָּעַסְּן.
וּוִי דֵי זָוֵן וּוְאַלְטַז זִיךְּ אָוִיסְגָּעַלְאַשְׁן,
די עַרְדַּד דּוֹרְכְּגָעַוְוִיקְּט,
די יָאמִים מִיט בְּלוֹט אִיבְּעַרְגָּעַנְאַסְּן.

אוֹן דו בִּסְטַז אָ מאָן, אוֹן בִּסְטַז אָ אַיְדַּה,
שְׁמִידַּא אוֹן גָּלִי אָן מִיט פִּיעַר אָ רָוְטַז,
טוֹזִינַּט טְוִיטַן זָאַל עַס מְרָאַגְּן,
פָּאַר די פִּינְגְּעַר פָּוּן אָוְנוּזָעַר בֵּין אוֹן בְּלוֹט.

דִּיאַנְעַטָּעַטַּן זָאַלְן זִיךְּ זָיִן אָזְוִי גָּוֵט
זָאַלְן וּוּרְטַז זִיךְּ צָו בְּלִיבָּן אַיְן סְפָּאַרְיִים,
וּוִי דָעַר מִיזְרָאַךְ דָעַם מִירְעוֹוֹו,
וּוִי דָעַר צָאַפְּנַז דָעַם דָאַרְיִים,
פָּאַסְטַז דִּיר, מִיְּזַן זָוֵן, די קְרִינְגְּזַוְוּנְעַפְּאַרְמַן.

צו די רויטע אַרמייער

אייער קאמפ אויסדרצ'יזן,
או זו ווי איבערצ'יזן
א גאנצן דאר
נויגערישע געקרוייזטעה האר.

טעכטער אוון זין
אויפגערכטע,
אייר ניט אַנְגָּנְדָּעָר פָּנָים,
די בערן אוון וועלַף געשיכטע.

אַינְקָוּזִיצְיָע בְּלֹט
ריינוקט אַר
מייט אייערע
הייליך בְּלֹט.

וועט אייר אין ווייעע
אמאל בליבן,
וואי געטראנס
פֿון די בעסטע טְרוֹבֶן.

אין אַיְבוּקִיִּט
אייער קאמפ אויסדרצ'יזן
או זו ווי איבערצ'יזן

א נאנצן דאר
ニンゲンツン ガウルツトウ ハア.

* * *

אוֹר ווּעַט אָוִסְלָעָשֶׂן
די פְּלָאָמָעָן פֿוֹן דָּעָר וּוּלָט,
אוֹר ווּעַט אָפְרָאָמָעָן דָּעָם בְּלִי
וּוָסֶם דָּעָם הִימָּל אָוָנוֹ פָּאָרְשְׁטָעָלָט.

איַיךְ אֵין בָּאָשְׁעָרָט,
רַיְנִינִיקְן דִּי עֲרָה,
זָאַל מַעַד נִיט זַיִן
פָּאָרְשְׁטָעָרָט.

אוֹר ווּעַט זָעָן דִּי שָׁא,
זַי ווּעַט סָומָעָן,
אוֹר ווּעַט אָפְנָעָמָעָן דִּי זָוָן,
וּוָסֶם דִּי כִּיּוּם הָאָבָן פָּאָרְנוּמָעָן.

גַּעֲבָעָנְטָשָׂט זָאַלְט אוֹר זַיִן,
רוּוִיטָע אַרְמִיּוּר,
וּוְיַי אוֹר צָאַלְט אִיצְט טִיעָר,
איַין וּוּאַסְעָר אָוָן איַין פִּיעָר.

איַין בְּלֹות אָוָן איַין פְּלָאָמָעָן
נוּיט מִיט מִיט איַיךְ מִינְזָהָרָץ,
מוּיט בְּרָאָכָעָס פֿוֹן אַ מאָמָעָן.

מיר פרויען

פריער פֿלעןן מיר פרויען
טראָן מענערשע קלידער
סְדַרְיִ צּוֹ בָּאוּיִזּוֹן
אונזער פרוילעכּוּיט

אייצט טראָןן מיר פרויען
מענערשע קלידער,
סְדַרְיִ צּוֹ בָּאוּיִזּוֹן
מענעלעכּוּיט.

מיר ניסן דעם שטאלֶל,
מיר שמעלצֵן די איזּוֹן,
און וועלֶן בָּאוּיִזּוֹן
די וועלֶט צּוֹ באַשְׁפִּיּוֹן.

מיר בויען די באָנָעָן,
די טאנקען און ערַפְלַאֲגָנָעָן,
און פָּאַרְשְׁטִיּוּן אייצט מָעָרָן,
וּוֹי מִיר האָבָן וּוֹעֵן פָּאַרְשְׁטָאָנָעָן.

די חייעס
צו פאריאגָן, פֿאַרטְרִיבֶן
או חימל אוֹן ערֵד
זאל אונז נאָך פֿאַרבְּלִיבֶן.

מייט הוושים פֿוֹן פֿרוֹוי,
אוֹן לִיבְשָׁאָפְטָן פֿוֹן מאָמעָן,
די ווענָן פֿוֹן וועלָף
מִיר פֿאַרְצָאָמעָן.

צְוֹוָאָמעָן מִיטָּמָן,
אוֹן מִיטָּ בְּרוֹדָעָר,
בָּאָם רְוָדָעָרָן פֿוֹן וועלָט —
די זוּן זאל נִיטָּ זַיְן מַעַרְ פֿאַרְשְׁטָעָלָט.

שְׂטָאַלְצָעָ מִיר טְרָאָגָן דֻּעָם נְוִיָּל
וּאָסָ אָונָז אַיְזָ באַשְׁעָרָט.
מאָמעָס צְוָ זַיְן —
זאל נִיטָּ זַיְן מַעַרְ פֿאַרְשְׁטָעָלָט.

מיין זוּן

עם איז איצט דיא שאָ
פֿאַר מִיר, פֿאַר דִּיר;
בִּיסְט אִיצְט, מיין זוּן,
אָ אַינְזְוִינְרוֹ — — —

אייז אָפְּנָן פֿאַר דִּיר
טוּוִיעָר אָוּן טִיר.
פֿאַכְּרִיךְ נָאָךְ פֿאַכְּרִיךְ,
פֿאַר דִּיר, מיין גַּלְּיט.

מייט פִּילְעַ וּי דָו
פְּלָאָנוּוּן אַ פְּלָאָן
דָעַם גְּרוּסְטָן, דָעַם בְּעַסְטָן
עֲרָאָפְּלָאָן.

מַעַר פּוֹלוֹזָהָר, מַעַר בְּלֵי
מוֹז עַם הַאלְּטָן.
די ווּלְדָעַ הַיְמָלָעַן
צָו מְעַסְטָן, צָו שְׁפָאָלָטָן.

די שְׁמָטָאָקְסְטָע, די גְּרַעְסְטָע,
פִּיעָרְדִּישָׁע אִיזְעָרְנָע רָוֶט
פֿאַר די פֿיְנִיסְקָעֶר
פּוֹן אָונְדְזָעֶר בִּין אָוּן בְּלוֹט.

צעטראָג, קרייך איז
אונדזער קרייך מיט די ציון,
אזווי ווי עם איז
וועט מעֶר ניט זיין.

מיין פלאָן פון אלע פֿלענער,
מיין זונ, מיין האָרֶץ, מיין וועַלְט,
גיַי גּעַזְונְטֵערְהִיט,
שטעל אָפֶן דַעַם נֹזָאָר פָון דָעַר וועַלְט.

שׁוׁוׁעַסְטָעָר מִינְעָ

שׁוׁוׁעַסְטָעָר מִינְעָ,
מִיט טָאָבָאָק טָוָנְכָּל הַוִּיט,
אונְטָעָר אִין חָרְצָן גַּעֲלָגָן,
גַּעֲדָרִיט אִין דָעַר נֹוִיט.

שׁוׁוׁעַסְטָעָר מִינְעָ,
מִיט פָעַך שׁוׁוֹאָרְצָע צָעַפֶּ,
פָון אִין טָאָטָע הוֹנְגָנָר,
פָון לִיְדִיםָע טָעַפֶּ.

שׁוׁוׁעַסְטָעָר מִינְעָ
מִיט מָאנְדָל אָוִוְגָן,
אוֹן פִּיסְלָעָךְ קָלִין.
געַנְטָעָר זִיך אָוֹן לְאָמִיר זִיך פָּאָרְשְׁטִין.

שווועטער מײַנע,
מיט הימל אוינֶן,
און נאָלדענע האָר,
סומ אַריין, שליס זיך אַיִין
אין דעם כָּאָר !

אלָע, אלָע פָּוֹן אַיִין דָּאָר,
פָּוֹן אַיִין צִימְטַן,
אַ זוֹנְג אָוֹן אַ קָּלוֹנְג,
אָוֹן אַ שְׁפָרוֹנְג,
אַ נָּעַם דֵי וּוּלְט אָוֹן אַ בִּיטְמַן.

אַ בִּירָא בִּידּוֹשָׁאנָגָעָר קָאָלָע

אַיד גַּי אַיִין פָּעֵלָד מִיט כָּאוּוּרְטָעָס
אַקְעָרָן, זַיְעָן אָוֹן שְׁנִידָן.
כָּאוּוּיְוִים אָוֹן וּוּלְדָעָר האָקָן בִּימָעָר,
בוּעָן אַ שְׁטוּב פָּאָר אָונְדוּ בִּידָן.

אַיד טַו אָז אַ נַּי קָלְיוֹד צֻוּמָּפָּאָרוֹאָמְלָוָנְג,
פָּאָר גּוּטָעָר אַרְבָּעָט וּוּטָמָעָן אַיְסְרוֹפָן זַיְן נָאָמָעָן.
אוֹפָה מִיּוֹן פְּנִים וּוּטָמָעָן דּוּרְקָעָנָעָן :
מִיר האָבָן זיך צָוּגְעָזָאנְט צָו נָעָמָעָן.

ער פירט מיך אהוים אין א לייטיקער נאכט,
וואי די ליאואנע וואלט נאר זיין א זונ.
די גוטע טיבן, ווי שטימען איין,
דעך ערשטער זאל זיין א זונ.

מיר שפאנען דורך די וועלדר,
וואי מיר וואלטן דא געווען געבעארן.
יגבן ביומער אונדו די הענט,
און ווינטשן אונדו לאנגען, גוטע יארן.

איך קומ אהוים איז דעם טאטע שוין אוויף,
איך קוש אים און כאפ אים מאנצן.
עם טאנצט מיט אונדו די שטוב, דער הוית,
און די זון וואס ניט ערשת אויף,
די מאמע עפנט אירע גוטע אוינן,
און ניט מיר אפ מאולטאון.

בירא בידזשאנער בויער

אוראלטע וועלדר,
ועלדר מיט ברויט.
עם שמעקט פון איך
מיט פרויד און ברויט.

ביימער, טיעערע ביימער,
מייט פרוכט אויפגערכטע,
גאלדענע רינגען
אין קיט פון געשיכטער.

מייט נייע שטיבער
וואקסן די נאָסן,
וואַנט אלּיאָן
וואַלְטָם מאָס אָוָן וְוָאנָן
צונגענאָסן.

אונדער שטאמט מייט די שטאמען
פֿוֹן פֿעלְקֿער אָוָן רָאָסָן,
די ווּלְטָם אוּפֿיצְרוּאָמָעָן,
מייט ברוּיט אָוָן מייט פֿרִיךְ
אוָן אָז קָלָאָסָן.

שפֿאנְיָע

איך באָנוֹגָן זיך ניט נאָר מײַנָּע
קלְיִידָּעָר אַיְיךְ צוֹ שִׁיקָּן,
דעם סְוִינָעָ צוֹ צְוָפְּלִיסָן,
גֶּלְיעָן אוּפְּ דֵי בְּלִיקָּן,
פְּלָאָטְעָן אוּפְּ דֵי צְוָוִינָן — דֵי אָוִינָן,
די ערְד אָוָן דָּעָר חִימָל

פָּוֹן דִּי צַיִטָּן, אֹוֵיפָּ וּוְעַלְכָּן אֹוֵיפָּן,
דִּי הַיִּנְקָעֶרֶת האָבָּן אָוְנוֹדוֹזָעָרָעָ גַּעֲבָרָאָטָן
אוֹיפָּן שִׁוְּטָעָרְדָּהוֹיפָּן.

וּוְעַן אַיךְ וְאַל אִיצְטָעֶר זַיִן
אַיִן מִיְּנָעַ זַיִן סִיאָרָן,
וְאַלְמָט אַיךְ נִיט גַּעֲגָנָגָעָן,
נִיט גַּעֲפָאָרָן,
גַּעֲפָלוֹיָגָן,
אַיִיךְ צַעֲשְׁטִיעָר בְּרוּיְנָגָעָן,
מִיּוֹן הָאָרֶץ אָזָן מִיְּנָעַ אִיגָּן.
גַּעֲוָעָר וְאַל עַס וּוּרָן
אַיִן סּוּיְנָעָם הָאָרֶץ אָרְיוֹן.

טַעֲכָטָעֶר אָזָן זַיִן פָּוֹן שְׁפָאָנִיעַ!
וְוִי רְוִיְעָט כּוּפָעָם
וּוְעַט אַיר פְּלָאָטָעָרֶן אַיִן וּוּיְמָטָע אַמְּלָאָן,
פָּאָעָטָן וּוְעַלְן אַיךְ בָּאָזְיָנָגָעָן,
קִינְסְטָלָעֶר בָּאַמְּלָאָן,
אַוְיָעָרֶעֶת בְּיוּנָעֶר מַאֲכָן פָּעַט דִּי עָרֶד
פָּאָר צָוְקִינְפְּטִיקָע דּוּרְעָם,
וּוְעַט אַיר בָּלִיבָּן אַיִן דָּעֶר צָוְקִונְפְּט
שְׁטִיקָעֶר זַיִן,
אַיר נִיט דִּי גַּעֲשִׁיכְטָע אַ נִּיעָם זַיִן.

אונדזערע הענט

בלײַד און דין אונדזערע הענט,
פֿוּן ווינטָן אָוּן פֿוּן האנדְלָעָן,
פֿוּן בִּינְדָן אָוּן פֿאָרְבִּינְדָן פֿעַק,
פֿוּן אָוָרְ-אוֹרָאַלְטָן שְׁרַעַך.

מייט פִּיבְּעַרְדִּיגָּן בְּרַעַן
הָאָבָן זִיךְ אָונְדְזָעַרְעָה הענט
צְוָנָעַכָּאָפָּט צָוּם לְאַנְדָן;

מייט בְּרַאֲכְעַדְיָגָן טְרַאַט
הַינְטָעָרְעָן אַסְקָעֶר אַיְיָזָן
פְּלָאַנְצָן מֵיר אַיְבָעָר
אונְדְזָעָרְ לְעַבָּן.

אונְדְזָעָרְ הוֹיִט
בָּאַבְּרָאַנְזָטְ דִי בְּרַעַנְעַנְדִּינְגָּן זָוָן,
שְׁרַעַפְטִינְגָּן זִיךְ אָונְדְזָעָרְ
בִּינְנָעָר.

מֵיר וּוּאַקְסָן
צְוָזָאַמָּעָן מִיטָן לְאַנְדָן,
שְׁמַעַקְטָן פֿוּן אָונְדָז
מייט פְּרַיְשָׂן בְּרוּוִיט.

צו מײַן האָרֶץ

איך דאנק דיר, מײַן האָרֶץ,
און וועל דיר איביך דאנקען.
וואָס דו פֿירסְט מִיך
צומ אַרְיְמָעָן אָון קְרָאנְקָן.

און אַיִד, מײַנָּע גַּעֲדָאנְקָעָן,
אָ גְּרוֹיסְן יַאֲשָׁעָר קְיֻעָר,
וואָס עַס שְׁפִירָת מִײַן מוּעָד
דעָם וּעֲגַע צָוָם גְּלִיכָּן.

וּוִי בִּיאָזָע וּוְעָנָן אֹוִיסְצָוָוַוִּיכָּן,
וּוִי טִיכָּן וּוְאָס צִיעָן זִיךְ צָוָם יָאָם —
מִײַן גּוֹרְלָה מִיטָּמֵין שְׁטָאמָם.

וּעָן טָאגּ פֿאָרְגִּינִיט

וּעָן דֵּי זָוָן צָוְגִּיסְט
אַיְבָעָרָן הַימָּל אִיר וּוַיְיָן,
נִיְמָט טָאגּ מִיטָּ שְׁטִילָע טְרִוִּיט
איַן דָּעָר אַיְבָּקִיּוֹת אַרְיָוָן.
טִישָׁן שְׁטִיעָן גְּרִוִּיט מִיטָּ פֿרוֹכְּטָם,
מִיטָּ גְּרִינְסָם אָון מִיטָּ בְּרוּוּט;

ווערט און הארצען ווי דאס לעבן
וואלט מיט קארשן זיך צעליות.

ווען טאג פארניט,
מעג דער הייל זיין
מיט זאנגען פארזיט,
אייז פאר ספינימ אונן סיינדרע
ニיטא קיין ברויט...
ווערט מען ווי פון שלאנגען געדרייט,
וואי מען ואלט זיך אין די אויגן
געקופט מיט טויט.

העפער

מיינע זין,
מיין צאָר איז ניט נאָר פֿאָר אַיך,
מיין טרעָן טִיך
פאָלט אַרְיוֹן אַין פֿוֹן,
אייז יאמ פֿוֹן מיין שטָאטָם;
אייז דער צאָר ברויט,
און דער פֿוֹן טּוֹף.
אַן אַ קַּאֲיפְּטָאָן אָונְדוֹעָר צְעַבְּרָאַכְּבָּעָן שְׁוֹת.

די כוואַלְיָס ווי וואָרְפָּן
אָרוּס אָון אַרְיוֹן,

וואָעַס ווְאַלְט אֹוִיפֶּדֶר ווְעַלְט
שִׁין בְּרָעָגָן נִיט זַיִן.

העפֿלער דָּעַר שְׂטוּרִים הַוִּבְט אָונְדוֹ אֹוִיפֶּ
אוֹן שְׁלַנְגֶּט אָונְדוֹ אֵין.
זָאַל זַיִן ווְאַס ווְעַט זַיִן —
אֹזְוִי ווְעַס אַיְזָעַן דָּאַךְ אַיְבִּיךְ נִיט זַיִן.

לייכט

עַס הָאָבָן אֵין חִימֶל
טוֹזֵנֶט לִיְכְּט זַיְק אַנְגַּעַצְוָנֶדֶן,
הָאָט דִּי צִיְּט פָּאָר אָונְדוֹ
אַיר לִיְכְּט צַעֲבָוָנֶדֶן.

שְׁפָרִיִּים זַיְק לִיְכְּט
אֹוִיפֶּדֶר ווְעַגְּן,
דָּאַרְפֶּ מְעַן ווְאַו צֹ נִין
נִיט פְּרָעָגָן.

גְּלִיעָן, לִיְכְּטָן
סְוּפָר גְּזִיעִיכְּטָן,
הָאָט ווּעַר אֹוִיפֶּ דָעַם
גַּעֲלָעָנֶט זַיְק רִיכְטָן?

אַלְעָוּ וַיִּנְקַלְעֻן
זֹאַל מֵעַן כּוּמָעַן,
אַלְעָוּ אֵין לִיכְטָן
אַרְוְמָגְעַנוּמָעַן.

דָּמָם לִיכְתֵּפֹן אֶלְעַצִּימָן
הַחֲמָט אֲוֹיָב אָנוֹדוֹ זִיךְרָא וַיַּסְגְּנָן אָסָן,
אַיִן נִיעַם לְעַבְנָן גַּיְעָן מִירָן
אַיִינָגָן מִיטָּה לִיכְתֵּבָן גַּשְׁלָאָסָן.

יעסע מיטע טאלאן

אוֹפֵר אַרְאָלֶטֶע בָּרָג,
אַיִן שְׁטוּין אַיְנְגָעָה אֲקָט וּוּגָן,
פָּפָּו אָזְן פָּאָרְן מְעַנְשָׁתָנָס וּוּגָן,
אַאֲרוֹפִיָּה, אַרְוִיָּה צָם הַוִּיכָּן,
פָּעַטְמָה קָעַפְתָּה כָּעַגְדָּה צָמָעָה.

הארט בא די ווענן אונז ווענט,
טראנז זיך מיט אימפעט
מארטסעד טיר,
אנגענגלט פון זוּן.
אייבור אנגענווארפנע שטיינער
זעם עם אוייס ווי אינדריאנער
וואואלטן אין א טאנץ ארויס,

קליננט אָפַּ אֵין דִּ אֹוִיעָרֶן
אַ גְּזַעֲנָגֶג,
וּוְאַסְעָרֶן טָאנְצָן מִוְתַּ וּוְאַסְעָרֶן
נִיךְ, נִיךְ, וּוְ קוֹפְּלִינְגֶם פָּאֻמְעַ שִׁיךְ.
בערג, — אַקְסָל אָוָף אַקְסָל,
קָאָפַּ אַוְיָף קָאָפַּ,
אַרְוָם אַרְמוֹנוּשְׂרוֹפְּטָעַ וּוּעָנֶן,
כָּאָפַּן מַאְשִׁינָּעֶן דָּעַם אַטְעַם נִיטַּ אָפַּ,

וּוְ פְּלָאַטְעָרְדִּיקָעַ אַלְכָבָטָרָאָסֶן
טוֹרָאָגֶט מַעַן זָרָ אַרְוִיָּה
אוֹן אַרְאָפַּ אָוַן וּוְיַדְרָעָרַ אַרְוִיָּה,
עַפְעָנָעֶן זִיךְ טַוְיָעָרֶן אוֹן טִירָן אַוְיָף;

בְּלִיּוּבֶת מַעַן פָּאַרְגָּאָפֶט
אַנְטָקָעֶן נָאָטָם וּוְאַונְדָּעֶר,
וּוְאַסְעָרְפָּאָלֶן
נִיסְן, נִיסְן, נִיסְן,
נָאָטוֹר שְׁטָעָלֶט אַנְטָלָעֶן
איַר פָּאַרְמָעֶן פָּאָר דִּ אֹוִיגָן.

שְׁטִיְן אוֹן בערג אוֹן וּוְאַסְעָרֶן
בְּלִוְיעָר הִימְלֶן,
וּוְיִסְעָר וּוְאַסְעָרְבָּלוּמָעֶן
אַ גְּזַעֲנָגֶג פָּאָר דִּ אֹוִיגָן,
אַ סִּימְפָּאָנִיָּעַ פָּוּן בְּלִוְיעָרְפָּוִינְגֶן.

או דאס הארי זאל פאר שיינקייט
זיך ניט אפֿשְׁטָלְעַן,
מעו זאל פון ואונדרער
פארשטיינערט ניט ווערדן.
ニッソン ディ アイゲン
אַ רַעֲנֵן פּוֹן טַרְעָרֶן.

יעסמעמעט טאלן!
ווער שען וואגן
דיינע אויצראם צומאלן,
וועכלכע ווערך מען ואל פון דיר
ניט שרייבן,
וואוועלן דיינע טויזנט וואונדרט
אונגעטער שלעסער בליכבן.

**בעסער זאל זיין
ראז שאחטער**

די נוית איז א יאם
און איד בין א שיף
צאר ספאיטאן,
פירות אין דער טיפ.

די טיפן און גראונטן
די כוואלייעם און ברענן,

רייסן שטיקער
פון לעצטן פארמען.

בין איך אָדרוילונג
מייט שטורעם אונן בלען,
מייט בראכע אויף די ליפֿן:
אויך דאס וועט פַּרְבִּי.

גלויב אין דעם טאג
אונן בעט פַּאֲרֵד עַדְשָׁא,
אוֹזֶה בעסעד זאל זוֹין
אויך ווֹאוֹ מִיר זוֹינָן דָּא.

אויך אוזו

וֹאוֹ אָיך נַי,
אונן ווֹאוֹ אָיך שְׂטִיבִי —
טוֹטֶם מִין עַלְעַנְתָּן
אויך אָזּוֹן.

וֹואָס אָיך אַקְשָׁעָר,
וֹאוֹ אָיך זַי —
טוֹטֶם מִין אַומְעַט
אויך אָזּוֹן.

וואו אויַּה בערג
דער קָלָאָרָעָר שְׁנִי,
וואו אַין מִידְבָּאָר זָמְדָגָעָרְיִי —
מיין בֵּינְקַשְׁאָפָּט אֹוֶר אָזְוִי.

וואָס אַיךְ בֵּין
רעגִינוּ גָּלְדָּרָאַט

אַיךְ בֵּין דַּי גָּלוּט, אַיךְ בֵּין דַּעַר בְּרָעָן ;
אַיךְ בֵּין דַּעַר פְּיַין, אַיךְ בֵּין דַּעַר קָלָעָם,
אַיךְ בֵּין דַּי לְוָסָט, אַיךְ בֵּין דַּי פְּרִיאַר,
אַיךְ בֵּין דַּי כָּאָכְמָעַ פָּוָן דַּי רְוִיאַר.
אַיךְ בֵּין דַּעַר בָּאָרְגָּן אָוָן בְּרָעָן אַיְן זַיְהָ,
טְרוּיטַט בָּאָ טְרוּיטַט שְׁטִינוּג אַיךְ אַיבָּעָר זַיְהָ.
אַיךְ בֵּין דַּעַר וּוְאַלְדַּ, וּוְאָסְ רְוִישָׁת אַיְן מַירַּ,
אוֹן בְּלָאַנְדְּזִוָּשָׁע אַלְיוֹן אַיְן מִיר . . .
אוֹן בֵּין דַּי וּוְאַסְעַרְשָׁלָאָגָן גַּעֲדָרִיטַט,
די זְאַפְּטַט פָּוָן אַלְזַ, וּוְאָסְ אַיְן גַּעֲזִיטַט.
אַיךְ בֵּין דַּאַס פְּעַלְדַּ, פּוֹלְ מִיטַּ קָרְנוֹן ;
אַיךְ בֵּין דַּי שָׁאַ, דַּי טָעַג, דַּי יָאָרַן.
אַיךְ בֵּין דַּי בְּלָוָם, פּוֹלְ מִיטַּ דְּוָפְטַט,
דַּעַר וּוְאַלְקַנְּזִישָׁוִים אַיְן דַּעַר לְוָפְטַט.
אַיךְ בֵּין דַּעַר יָאָם, דַּי כּוּוֹאָלִיעָם אוֹן דַּעַר שְׂוִים,
אַיךְ בֵּין דַּעַר צְוּוִיפָּל אוֹן דַּעַר טְרוּים.
אַיךְ בֵּין דַּי הַעַלְסְטָע זָוָן, וּוְאָסְ בְּרָעָנט אָוָן בְּרִיטַט.

און דאס איזן, וואס שמעלצט און גלייט . . .
איך בין דער ווירבל אין דעם שטורות,
דאם העכسطע פון דעם טורעם . . .
איך בין דער ואנדער-שטערן אין רויים,
א זענַל שיף אין יאמ פון מיין טרוים.

דורך דעם וואס איך פארגעטער ראז וואנווטיך

דורך דעם וואס איך פארגעטער
ווערן גריינער אויה די ביימער די בלעטער.
ווערן גריינער אויה די ביימער די בלעטער,
ווערט מיר א פידעמדער א פטער,

או א פידעמדער ווערט מיר א פטער
צעבליט זיך איזן הארצן באטאכן,
או איזן הארצן בליט באטאכן
ווערט יאטטעו איזן דערוואאכן.

או יאטטעו ווערט איזן דערוואאכן,
ווערט וואס צו באקן און שאקן,
או עס איז דא וואס צו באקן און שאקן
הערט אויה דער קידער ווידער,

או אוייס מיטן קידער ווידער,
ווערן מיר אלע גוטע שוועסטער אוון ברידער,
או אלע זיינען מיר שוועסטער אוון ברידער,
מאכַן מיר קידיש אויפָן בעטַן וויז,

או מיר מאכַן קידיש אויפָן בעטַן וויז,
שטיילט דער סאמבאטיען זיך איין,
או דער סאמבאטיען ליגט זיך שלאָפָן
הויבט מען אָן אויף וואונדער צו האָפָן.

או מען הויבט אָן אויף וואונדער צו האָפָן
הויבט אָן וואונדער צו טראָפָן.
או וואונדער הויבט אָן צו טראָפָן
ווערן טיר אָן טויעָרָן אָפָן;

טיר אָן טויעָרָן פָּוָן וויזטן שפָעטער
דורך דעם וואָס איך פָאָרגעָר

אונטער פיר איזין

אונטער פיר אויגן

איך מיט מיין צאר אונטער פיר אויגן,
האבן זיך די הענט געגעבן קיינעם ניט אויסזאגן.
עס וועט אײַגענער פײַן וויניקער ניט וועגן,
צו וואָס איבערפּולַן פרעמאָד קָרְוָן?

איך וועל מיר באָנוֹגעַנְעַן מיט אַיִּגְעַנְעַן
פרילעַך, לֶסְטִיכַץ צו פָּרְבָּרְעַנְגַּן.
יעַדְעַרְעַר באָזוֹנְדָּעָר אָוּן אלְעַ אַנְאַיְינְעַם
חָאַט גַּעֲנוֹג מִיטָּן לְעֵבָן צו קָרְוָן, זיך צו דִּינְגַּן.

טאָנְצַן מִיר אָוּן שְׁפְּרִינְגַּן. רעדט צו מִיר
די דָּאַרְיְּנְשָׁע מִיט בִּיְנָרְ דָּוְרְךְ די הוִיטָן:
דוֹ מִינְסְטַם, דִּיר אַיז שְׁלַעַכְתָּ —
איך וואָלְטַ זיך גַּעֲרָן מִיט דִּיר בִּיטָן.

פָּוּן נָאָעָנְטָן אָוּן פָּוּן ווַיְיָטָן
ברענט אַיְוָף מִיר די פָּעַטְנִיקָּעַ די אוִיגָּן:
נָאָר ווָאָס דוֹ בִּיסְטַמְתָּ,
פְּיַין לְאֹזֶט זיך מַעַסְטָן, אַדְעָר ווּעָן,

גַּיבָּן מִיר צְוּוִי פְּיַין פִּיר אוִיגָּן,
קִיְּזַן מָאָל נִיט אַוִּיסְגַּעַשְׁלָאָפְּן,
זַוי וָאָלְזַן זְיוּעָרָע הַעֲרַצָּעָר אַוִּיסְרִיְּדָן,
וּוְאָלְטַ מעָן אַיְן ווְיַלְדָּן וּוְאָלְדַּ אַנְטָלָאָפְּן.

עסן מיר און טרינקען, טאנצן און לאבן,
איין קאָלִירטַע קלְיַידַעַר און זַיְדַעַנַע זַאֲקַן.
דעַרְצַיוֹלֶן זַוֵּךְ פְּלִיגְלְהִידְקָעַ מִיסְעַם
איינער פָּרוֹן צְוּוִיתָן דַעַם צָאָר נִיט אַפְּצָוְרָעָן.

וואָו דער טָאג

דער טָאג אַיז שִׁין,
אוֹן דַו בִּיסְטַעַר וְוִי דער טָאג,
דוֹ האָסְטַט פָּאָרְפּוֹלֶט —
מיַין לְעֵבֶן מִיט מָאַס אַן וּוָגֶן.

די שאָ בין איך,
די אַיְבִּיקִים בִּיסְטוֹ,
צָנוֹנוֹפְּלָום —
די אָוּמָרוֹ מִיט דַעַר דַו.

ער זָאנְטַ מִיד צַו
מיַין אָוּמָעַט אַ צְעַשְׁטוּבָטַן שְׁטוּבַּיַּבַּן,
אַ וּוְאַלְדַּר, אַ וּוְאַסְעַר אַן אַ ברְזִיט,
אוֹן קִינְדַּעַר טָאנְצַן אַין מיַין שְׁטוּבַּן.

נעַם דָאָס בַּילַּד אַן שְׁטָעַל עַם אַין אַ רָאַם,
מִיט דַעַר פָּאָמִילְיַע פָּוֹן דַעַם גָּאנְצַן מַעֲנְטְשַׁן-שְׁטָאַם,
אוֹן גִּיבְּ נַאֲךְ צַו אַ גָּרָאַם,
דַעַם לְעֵבָנָס טָאָךְ, דַעַם לְעֵבָנָס פְּלָאַם.

אויף מיש שמעקעדיוקע פרוכט און גוינט,
אנטקעגן אונדו דאס ליכטיקע געוינט ;
בלויע אוינאלאך קליגער פון די קליגנטע רייד,
און מיר שניידן ? עבנש שמעקענדיקן ברויט.

פון מיר און דיר

די זון שיינט היינט פאר מיר,
וואי דער ליכטיקער פנים פון מיין קינד,
איך ווארט א גאנצן טאג אויף דיר
און אויף דעם וויכן אווונט שוים,
און פאר דער פרויד : —
פון אייביקיט די גרויס.

איך זע דיך קומען גלייך מיט אונטט טרייט,
אלדאס גוטס פון לאַעבן
צעשפילט איזן מיין געמייט,
פון אלע קלילרן אויפגענגגענע פארלאנגגען,
אין מיין בלוט פאר דיך צעליט.

דאָס קינד אנטקעגן מיר און דיר —
דאָס ליכטיגע פון אונדו,
וועט מיט וואקסנדיקע טרייט
ארויסגעבן דעם סוד,
פון מיר און דיר.

מיינע זין

זונט אויר זוית געבעארן,
זוינען מיינע נעכט געווארן טאג.

איך וואקס נאך אמאָל מיט אויך,
אייז איעדרע אויגן לוייט מײַן פֿאַרמעגן.

איין איעדר מאָמע וּאנְן
בליען מיינע מאָראָאנְצָן.
מיינע אַיִּינְגָּעַנְבָּעַנְעַזְמָעַרְטָן.

— מיט איעדר וואקסן —
מעערער, שטֿאָרְשָׁעֵר מײַן איך.

מיינע זין

מיינע זין,
זין פֿון מײַן לְעַבָּן,
ווער קען אויפֿן וואָנְשָׁאָל לְיִינְגָּן,
און וואָס אַיך האָב מִיד אַנְגָּשָׁלָאָנוֹ,
צּוֹלִיב אויך, פֿאָר אויך גַּעֲפִירְעָוּעָט
די בִּינְעָר פֿון לְעַבָּן.

אור זאלט מיר איבערוואקסן,
אור זאלט מיר איבערשטיגן,
צוליב אייך בין איך ווי א שטורות-פוניג
זו אנדרע וועלטן געלטיגן.

אייצט בין איך פון איך
מייט צוויי קעפ קלענער,
יאנט די וועלט אידען וועלט אויה איך,
מיין פלייש, מינע בינער.

האכ איך עפשער געמענט זיך שעמען,
מיינע זונ, מינע ברידער!
וואן איך זאל קענען וואלט איך איך צוריינגען
אין מינע גילדער.

נט וויל עם איז דא איך וואו צו באשיזן,
וואו צו באחאלטן,
פולדער רעגן
אין אלע ווינקלען, אין אלע שפאלטן.

עם יאנט א מאבל פון בלוי
אויה אונדזער לֵעֶבֶן, אונדזער יַעֲרָן.
לאmir שמידן די שיף
צו ראטעווען די פָּאָרָן.

פֿוֹן גָּאַט בְּאַשְׁעָרֶת

אַיר טוֹט מִיר אָזּוֵי וּוֹי,
וּוֹי דֵי זוֹן דָּעֵם שְׁנִי. —
גָּאַר אַיְוָרָע שְׁטְרָאָלָן
וּוֹרָן אַוִּיפּ מִיר נִיט פְּאַרְפְּאָלָן.
אַיךְ נָעֵם זַיְמִיט
וּוֹאוֹ אַיךְ נַיְיַ אָוֹן שְׁטוֹי.

וּוֹעֵן אַיר זַיְמִיט אַסְפָּעָר —
בֵּין אַיךְ דֵי עֲרָד ;
פְּאַרְנָעָם אַיְיָר גַּעֲזָיוִי
וּוֹי פֿוֹן גָּאַט בְּאַשְׁעָרֶת.

אָז אַיר זַיְמִיט זָעָג —
בֵּין אַיךְ דָּעָר בּוּיָם ;
וּוֹעֵן אַיר זַיְמִיט מִין וּוּלְט —
בֵּין אַיךְ דֵי חַיִּים.

אָוּמְרוּ

צַו מִיר דֵי רֹו
אַיְוּ וּוֹי אַן אַלְט אַפְּגָעָטָרָאָן סְלִיְּה,
כָּאַטְשׁ עַם אַיְזָ אַיְן אַיר בְּאַסְפּוּעַם
דְּאָךְ פְּיל אַיךְ נִיט אַיְן אַיר צַיְן פְּרִיד;

אַפְגָעֵךְ רָאֶבֶן עֲנֹר קָלִילָר

די אומרו איז צו מיר
אָז נִירְהָעֵל קַאֲלִירְטָע וּזְדוֹן סַלְיָיד,
יעיר איד מיך איז איז איז
אמאל איז פֿוֹן, אַמְּאַל אַזְוַיְד,
זְיוּ עַס זְאַל נִיטְזְוַי —
קַיְמַט עַס צו מַיְוַן לְעַבְּן קַאֲלִירָן.
הַזְּאוֹ אַזְוַיְד אַמְּאַל אַזְוַיְד מִינְעָן אָוּרְזָעִיקָּע פְּלִינְגָּל.

— און אלע ווינקלען וויט און טיף,
פומ איך צו וועלכן לאנד איך וויל —
אייז אלץ פאר מיר אָ ברעג, אָ צויל,
אוויפ מינע אָוּרְמַאָרִיקָע פֿלְנֶגֶס,
וואו אָ פֿלְעַנְדִּיקָע טויב
וועיג איך זיך אַין אָוּרְמַאָרִיקָע שְׁפִי.

1

ליגין איך אויף שווילן פון נאכט
טימיט גאלדזן קעפאעלע צום הארצן —
וואו מיין אינגעסטער וונעלע,
אין רעננס, ווען עם נעטט מיך איזן די רוא

מיין יונגן שאפ.

אין שטילע טיבן
שווימט אונזער שיר
צ'ו די ברענעם פון מיין אויסגעבעאלוייטער ווערט.

ווינטן, ווי טאטעהוינן,
קריכן אונטער די הוינטן.
ברענענדיקע ליפן פון אלע מינע ליבעט
קושן אוים דעם צאר פון מינע בלוטן.
וועס מינע, ווי געזונטער קינדרה,
פאלן אין אין שלאָה.

מיין גוירל

אויב מיין גוירל
נאָר אַ רעגע
נאָר מיט דיר,
טאָ זאָל די רעגע
וואִ אַ דימענט
דורכשנידן מיין בענקען ;
אָדער ווי אַ פערל זאָל עס לוייכטן,
מיין גאנצן לֻעְבָּן צ'ו געדענסען.

און וווען דער טהאָס
וועט בײַידן אונז פֿאַרְשְׁלִינְגָעַן,
זאל די בִּינְקְשָׁאָפֶט זַיְן גַּהְיוֹילִינְגַּן,
מיין בלומט זאל נאָך דֵיר זונגעַן.

מיינע טפֿילָעַם לאַיְיַן

מיינע טפֿילָעַם,
האָבָן דּוֹרְכְנָעָרִיסָן די הַוּמְלָעָן,
מייט מיינע הוֹלָעַ הענט
האָב אַיך דּוּרְלָאָנְגָט נַאֲטַ מַיִן הָרָץ,

האָט נַאֲטַ מַיִן הָרָץ נַיְתַּ פֿאַרְשְׁעָמֶט,
וּוי בְּרָאָכָע וּוַיַּן גַּעֲנוּמָעַן צַו די לִיפְּן,
מייט מַיִן הָרָץ אַיְן די צִיּוֹן :
אייז נַאֲטַ פֿאַרְגְּלַיְוּעָרט גַּעֲוָאוֹרָן,
סָאָם אַיְזָעַם גַּעֲוָעוֹן,
סָאָם וּוָאָסָהָאָט פֿאַרְסָאָמָט מַיִן לְעָבָן,
האָט פֿאַרְסָאָמָט מַיִן נַאֲטַ.

אַ מִידָּל

איין אַ שְׂטִינוּנָעַר-שְׂטָמָאָט אוֹיְף אַ נַּאֲטַ,
גַּיִיט אָוָם אַ מִידָּל אָוָן בִּינְסָט,

אוֹן דַּי שְׂטִינוּנָרֶנֶעָ וְוָעֶנֶט פֿוֹן שְׂטָאָט,
צָוּמַ צָאָר קִין אַוְיָעָרַן האָט.

וְוַיַּנְטַ דָּס בְּלוֹט אֵין מִידָּל,—
עַם בְּיוַינְקַט נָאָכָן שְׂטָעַטָּל אֲהִוָּם,
אוֹן נָאָךְ דַּעַר מְאַמְּעָן דַּעַר גּוֹטָעָר,
וְוַאֲסַם אֵין דָּאָרְטַן אַלְיָוָן וְוַיְ אַשְׁטָיוֹן.

אוֹן נָאָךְ דַּי פְּעַלְדַּעַר בָּאָם שְׂטָעַטָּל,
אוֹן נָאָךְ דַּי וְוַיַּנְקַלְעַן אֵין וּאָלָהּ,
אוֹן נָאָךְ דַּעַם בְּאַכְעָר דַּעַם אַיְינָעָם,
וְוַאֲסַם זַי טְרָאָגַט אֵין אַיר בְּלוֹט זַיְן גַּעַשְׁטָאָטָט.

צִיט זַיְךְ דַּי בְּעַנְקַשְׁאָפָט פֿוֹן מִידָּל,
וְוַיְ שְׂעַטְעַר צַו אַנְדַּעַרְעַ וּוּלְטָן,
אוֹן אַוְיָף שְׂטָאָטִישָׁע שְׂטִינוּנָרֶזְוּעָנָט, רָוָט,
די בְּיַינְקַשְׁאָפָט פֿוֹן וְוַיַּנְעַדְקַע בְּלוֹט.

דָּרְמָאָנוֹנָג

מִיְּן בְּאַבָּאַלָּע
הָאָט וּאָל גַּעַשְׁפּוֹנוֹנָעָן
פָּאָר אַוְנוֹזָרָע קִינְדַּעַרְשָׁע וְאָסָן ;
מִיט מִיְּסָאָלָאָךְ פָּאָרְגִּינְגְּנָעָט אָוָן
דָּס מְאַזְוָלָעָן אוֹן דָּס פָּאָסָן.

זיענען וויבע וואלן
און וואונדר ער מיטאלאך —
מיינע דערמאנוונגען
נאך מיין גוטער באבען.

די מאמע,
פלענט מיט איר גאנצער ליבע
מיינע גליידער אויסקושן,
זיענען אַנגעצונדענע ליכט,
און הייסע קושן —
מיינע דערמאנוונגען
נאך דער מאמען.

דער טאטע,
פלענט און מאָרָק, זיענע פִּים צופרִין,
פארדיינען אונז אויף ברויט,
זיענען פרישע זעל, געטנקט איז מילך,
די דערמאנוונגען נאך מיין גוטן טאָטָן.

מאָן פֿוֹן מֵיָּן הַארְץ

מאָן פֿוֹן מֵיָּן הַארְץ,
וואַי אַ מְוֻטָּעָר, ווֹאָס ווֹאָרט אוֹיף אַיר שִׁינְדָּה.
פֿוֹן אַ לְּאַנְגֶּנֶר נְעַסְעַע,
מִיט פְּרִיךְ ווֹאָרט אַיךְ אוֹיף דִּיר,

וואי די זוּן, וואסם ברענט און גלייט :
גלייט מיין באגעער צו דיר,
איין מיין כאלאם אויף דער וואר —
אלע מעינע טוֹרֶן זוֹנָעַן אַפְּנָן בְּרִיאַת פָּאַר דִּיר.
איך זע דיך איילן איין דער שטילעֶר נאכט,
אוֹן מֵיָּנָע בְּלֹוֹטָן רִיסְוָן זיך צו דיר,
מאָן פֿוֹן מֵיָּן האָרֶץ.

מייטל-יאָרֶן

איך ווישל זיך ניט מעָר אַיְן שאַלְּן
מיין געליבטָן צו געפְּלָן.
וילך איך זיָן פֿוֹן דִּינָע בעטטע יָאָרֶן
דער ווֹיָן.

מיינע זילבעָרְנָע האָר —
דאָס זילבעָר פֿוֹן דִּין לְעָבָן.
מיין בראנזענע הוֹיט —
דאָס נַאֲלָד פֿוֹן דִּיר אלְיָוָן.

יאָרֶן זוֹנָעַן שטײַינָעֶר גַּעוּזָן,
דער באָרג פֿוֹן דער גְּרוּיכָוּנָן — אַ גְּלִיכָּע וּוואָנטָן.
האָסְטוֹ מִיךְ אַפְּטָפָּרְאָרֶן פֿוֹן אוֹיגָן,
איך — דיך פֿוֹן האָנט.

— סאָפַקְאָל סָאָפַ —
פְּסָאָר אַלְעַמְּעַן אִיזְׁוֹ דָא אִין וּוְעַגְּ —
— שְׂוֹעֲרָעַ רַעֲדָעַ, דֵי יָאָרָן —
זַיְדָעַן זַיְדָעַן.

צו מין הארץ

מאמע מײַנע

וּוִי ס'בענקט זיך איזט
נאך דיוין שוויס !
וּוִי איך בין גרויס,

וואָאלט איך גערן אַינְגֶעֱטֶוֹלִיעַט זיך אַין דֵיר,
בָּאָטֵש אָוֶרֶת אַ רְעָגָע אָן אלָעָם בֵּין פָּאָרְגָּעָס.

וּוִי ס'בענקט זיך נאָכָן שְׁטָעַטֶל,
נאָכָן טִיךְ,
וּאָס האָלָט נאָך עֲפַשְׂעַר אַיזט
מֵיַן וּוְאָרִימָע יְוָונָגָט . . .

אוֹן נאָך דָעַם אַרְוָמִיקָן וּוְאָלָד,
וּוְאוֹמִין אָוּמָרוֹ פְּלָעַנְט זיך וּוְוָגָן
מִיט דֵי צְוּוִינָגָן ;
נאָך דֵי שְׁפָאַצְּרָין אוּפָּפָן שְׁטִילָן שאָסִיָּי,
זיך צָו בְּאָנְגָּעָנָעָן מִיט אַים,
וּאָס איך טְרָאָגָן נאָך אַיזט
מִיט מֵיַן שְׁוּוִינָגָן.

מאמע מײַנע !
נאָך דִּינָעַ טְוִיזָנַט מִיסְעָלָעַד,
אוֹן דִּינָעַ לִידָעָה,
וּוְעַן דָו פְּלָעַנְסָט קְרוּיָן מִיר דֵי הָאָר —
וּוִי ס'בענְקָעַן מִינָעַ גְּלִידָעָר !

נאך מײַן יוונגען טאָטָן

איך ביז געווואקסן
מייט נאָלדענע פֿאָרטָאנֶן.
מייט אָפּעַנְעַ אָוִינֶן
פלעַג איך קַוְשֵׁן דעם טאָטָן,
וועַן ער פֿלעַגט טַילִים זָאנֶן.

זָאנֶן הָאָט ער גַּזְוָאנֶט
מייטן גַּאֲנָצָן הָאָרֶצָן.
יעַדְן פֿרִימָאָרְבָּן די אִינְגַּעַנְעַ דְּרָאָשָׁע
פֿאָר זַיְן חֹוֹזְגַּעַזְינֶד,
פֿאָר סְלָאָל יְסְרָאָע —
ער זָאָל אִים מַאֲצַלְיָאָךְ זַיְן
מייט גַּעַזְוָונֶט אָוָן פֿאָרְנָאָסָע.

זַיְן גַּעַזְוָאנְג פֿאָטְעָרְלָעֶד,
געַטְרָיוִי אָוָן גּוֹטֶן.
זָוִינְעַ טְפִילְעָם
בְּלִיעַן אַיְן מִיְּן בְּלָוֶט.

2.

איַן אִיְעָנֶם אָטָאָג
הָאָבָן זַיְךְ בַּי אָוְנָדוֹ אַיְן חַוִּוָּן

די ווענט געביטן.

דען גאולען דער טויט
האט פון אונדו דעם טאטן אפגעשניטן.

אייך הער מיין אייננסטן ברודער
נאך מיין טאטן קאדיש זאנן.
און דאס הארץ ווערט מיר צעריסן
פון מײַן מאמעראדיקן קלאנן.

ז' טיינעט און קאעסט זיך אויף נאט :
וואס האט ער צו אירע שוואלְבָּן געהאט,
פאר איסויימס זוי געמאכט,
א כורבן אויפ איר בעים האמיידאש געבראכט.

זונט דאן האבן הארבסטן געביטן די בּוּטָעָר,
פרילינונגס אפגעבליט —
נאך מײַן מאמע טיינעט
און מײַן בלוט
נאך בליען.

געדאנקען

טראכטן קען פיוינער ניט פאַרוועערן,
אין געדאנס קען מען בעשאָליים לעבן
מייט לייבן אוֹן מיט בערן,
פֿאַרְמָאנֶן ווַיְכָעַ ווְאַלְןֶן אוֹן שַׁעֲפָסֶן נִיט אַפְּשָׁעָרֶן.

וואֹו ווַיְנֵט קען מען זיך אַ טְרָאָגֶן טָאגֶן
איין פֿאַרְצִיְּטִיקָעַ פֿאַרְצִיְּטָן,
אוֹן אַ רְעַנְעָן שְׁפַעְטָעָר אַ פְּלִיָּהָן
איין נָאָך נִיט גַּעֲוֹעַזְעָנָה ווַיְתָן.

מע דָּאָרָף זיך נָאָר נִיט בִּיטָּהָן
מייטָן בְּעַסְטָן אַוְיסְנַעַלְלָרָטָן,
איין אַ פְּיַעַר דָּאָר זיך רִינְגָן
מייט דָּעָר ווּעָלָט פֿאָרָן בְּאַשְׁעָרָטָן.

יאָמִים איין געדאנק ווּעַמְעָן אַרט זְיוּעָרָעָ טִיפְּן,
צָו ווּעַלְכָן לְאָנְדָן מַעַ צִילְט — גַּאנְצָעָ קְוּמָעָן דַּי שִׁיפְּן.
גרוֹנְטָן צָו דְּעַרְטוּיכָן ווּעַרְקָעָן פֿאַרְוּעָרָן
אַראָפֶן ווֹי מעַן שְׁטִיְּתָאָן נִיט אַרוּפֶן מִיט פְּעָרָל.

פָּוָן נָאָכְטָן זָאָל טָאגֶן ווּעָרָן, אַדְעָר פֿאַרְקָעָרָטָן,
וואֹי מַע ווְאַלְטָן בְּאַשְׁטָּעָלָט,

איין גוטער קלער
אנאנדרער פאנים קריינט די וועלט.

פארוואס די וואר
סאמבאטיין שלויידערדיך און הייס?
פאר יעדער ריר, פאר יעדער טראט פאָרוּס,
ד פרײַז פײַן, בלוט און פְּלייש?

איך בין היינט זוֹן

איך בין אויפגעשטאנען היינט
מייטן טאג צוּגַיַּיך.
די זוֹן האט אין מיר אַרְיֶנְגַּשְׁוִינְט —
בֵּין איך היינט מיט דער זוֹן גְּלוּיך.

דו האסט צו מיר גערעט רײַץ,
וואָן דער גאנצער וועלט די פְּרִײַד
וואָלט מיך אַרוּמְגַּעַנוּמעַן.
ס'חאָבן דִּינְעַ גְּלִידְרַעַ מיר דערציילט:
אוֹ-דִין הָאָרֶץ האט מיך פָּאָרְנוּמעַן.

צום מאָן פֿוֹן מִין הָאָרֶץ

סֻומַּ, גַּעֲלִיבְטָעַר, סֻומַּ צַוְּ מִיר,
דָּעַר וּוְאַלְדַּה האט פַּיְל בּוּמְעַר,
וּוַיְסַן וּוְאַרְצָלְעַן, וּוַיְסַן צַוְּוִינְגַּן.
דו בִּיסְט בָּא מִיר אַיְנָעַר.

קָוָם, גַּעֲלִיבְטָעֶר, קָוָם צֹ גַּיְיָן
עַס בִּינְקָעֵן מִינְנָעַ טִישָׁן
פָּוָן מַאֲכָלָיִים נִיט בָּאָרְוָרְטָע —
דָּאָס הָאָרְצָי עַס וּוּרְטָ צָרוּיסָן.
קָוָם צֹ מִיר דָו אַיְינְצִיגְעָר,
עַס בִּינְקָעֵן מִינְנָעַ אָוָונָן,
אַיְן מִיטָּן מַאי דָּאָרְשָׁטָ אַ פָּעָלָה,
קָוָם אָוָן בְּרוּיְנָג אַ רָּעָנָן.

דיַר אַנְטָקָעָן

דיַ פָּאָלְדוֹן פָּוָן דִּיְוָן פָּאָנִים
צִיטָעָרָן מִיטָּ לְבִשְׁאָפָט
אוֹן דִּיְוָן אָוִים
צֹ מִיר דִּיְוָן הָאָרְצָי;
אַיְן דִּיְנָעַ אָוָוָן
זָעָ אַיךְ זִיךְ וּוּי אַיְן שְׁפִינָּגָן
וּוּי אַ קְנָדָר אַ טָּאָטָן
לוּוּפָטָ מִיְּן הָאָרְצָי
דיַר אַנְטָקָעָן.

אין ביינקשאפט

מעג די זוּן אַין מִוְתָן הַיּוֹלֶד שְׂטִיֵּן,
אֲדֹעֶר נִסְן, רַעֲנָנָן,
בִּינְקָט דָּסָס הָאָרֶץ
איְמַעַצְן צָו בָּאנְגָעָנָן.

עַפְשָׁעָר אִינְגָעָם שָׁוֵין לְאָנָגָן
נִיט גְּזֹועָן,
אֲדֹעֶר אַזְוִינָעָם
נָאָךְ סִיּוֹן מָאָל נִיט גְּזֹועָן.
מְעַגְלָאָךְ יְעַנְעָם פּוֹן בְּאַלְיָם,
פּוֹן די קִינְדְּרָעָשָׁע יָאָרוֹן,
אֲדֹעֶר עַפְשָׁעָר אַיזְן עָר
נָאָךְ אַין גָּאנְצָן נִיט גְּעַבָּאָרָן.

מְעַג עַם זָוְנָעָן, חָגְלָעָן,
אֲדֹעֶר נִיסְן אַ רַעֲנָן,
זַעַט דָּסָס הָאָרֶץ
וּוְעַמְעָן עַם זָעָן נִיט די אוּוִינָן.

מיינע כיוועס

(פאר אלע וועלכע האבן ציר געהאלפֿן איז נויט)

עם ווינט אין מoil בא מיר דער ביסן
פארוואס אויפֿ אזויפֿל טילן האב איך אים צערויסן,
ויל עס וויסן, ווי קען עס זיין געמאַלן,
אי פאר הוועגעזינט אי פאר כיוועס נאך צוצאלן;

די אלטע קליעד אויף ליב אין אויך אָ בָּאָלְּן
דורכו פלייש בא ביין צו פרען:
עפשער וואָלט זי גאנר נאך טוינן,
אָ כּוֹוֹ וּאוֹ צוֹ פָּאָרְלִינְן,

די שיך קרום און אויסגעבעוינן
טיינען און זאגן וויפֿל און דער שיר אונז טראגן;
איין פאָר פִּים אֵין גאנצֶן לְעֵבֶן
אונ די באָרוועסקייט אֵין דיין פָּאָרְמָעָן?

די קישן, די גאנדרינען, סטעלע און די ווונט,
קלְּאָנְּן, ברעכּן מיט די הענט,
פאר כוֹוֹ פָּאָרוּצֶט זיך אֵין שטיג —
קריגט זיך גָּאָס מיט מיר ווי אָ שלעכטער מאָן מיט וויב.

און איך דריי זיך אין דעם שריג,
ווײַ אַינְ שְׁפִינְגּוּבָּ אַ גַּפְאַנְגּוֹ פְּלוֹגָ,
און דאס חארץ ווינט ווּ אַ קִינְדָּ אַינְ אַ ווּגָ,
קלאנט מיט איעדר איזווער:
שולדייך זיין און ניט קענען באצאלן
אייז ווּ פָאַר זיך אליען גראבן אַ שייעווער.

איך געדינק

איך געדינק ניט ווּ עַס האט אויסגעזען
מיין טאטע,
נאָר מיין מאמעס שיינעם פאנים
קען איך ניט פֿאַרגעַסָּן,
אייער אונגן ברונימס צאָר,
ווען זי האט פָאַר אונז ניט גענוג קיין עסּן.

דעַם טאטנס קאָל קען איך זיך ניט דערמאָנָעַן,
דוּך ווּוַיטַע יָאָרָן אַיְן דער פרעומָה,
זײַן קלונעַר ווּזַן אַפְּגַעַרְעַמֶּת.

נאָר עַס בְּרַעַנְטַ נָאָך אַיצְטַ מֵיַן בְּלֹטַ,
דעַר מאמעס זיפְּצַן אַזְנַ גַּבעַט,
ווען זי באַחָלַט אייער דָּרַיּוּ טַעַכְטַעַר
איַזְנַ אַיְזַן בְּעַטַּ,
איידער די נָאָוּעַבְּרָאַנְצַעַטַּ
נייעַן פּוֹן שְׁטַעַטַּל אַוּעַטַּ.

איך די אינסטיטו פון די דריי
בין געווען פארלייבט אין גערודער פון דראיסן,
לויפן מיט די ברידער אוון באווערטעס,
פון פרעםדע סעדער פרוכטן ריסן.

ערשת איזן לוכטישן באגונגען,
פלענט די מאמע מיר געפינגען,
פארן האנט מיך פירן,
דורך פענסטער אוון טירן,
פלענן אויגן אונז שטעבן,
וואי פאר עמעסן פארברען.

פלענט מײַן הארץ פארקֿלעמען,
דער מאמען צו פָּאָרְשָׁעָמָעָן,
נאָר אַיְרָע גָּטוּע אַוִיגָּן,
פלענן מיט טרייסט מיך אַרוֹמְנָעָמָעָן.

נאָר בֵּיז הַיִּנְתָּאָן בִּיטְעָרָע מִינְטוֹן,
איַן פִּינְצְטָעָרָן זַיךְ בּוֹיגָן,
בליעָן אוֹיפְּמַיְן מַאֲמָעָם גָּטוּע אַוִיגָּן,
פאָר נָאָט אוֹן מעַנְטִישָׁנָס וּוּגָן...
לייבשאָפט נִימְט צַו וּוּגָן...

מיין פארטונגן

אמאל פאלט אויף מיר דאס לַעֲבָן :
ווײ א שטיינערנער האגָּל,
שלנט אוים מיינע שויבָּן,
לאזט ארוים אויף נאטס באראט,
מיינע טויבָּן ;
אויף זיעדר צערויקער —

קוקן אוים פאלט אזטעה נעסטן מיינע אויגָן
אויף מיינע כארעוו געווארטען פעלדער,
ווערן אויסגעוואשֶׁן די זאנגען,
עם פאלן אוים די קִי, די שעפסן, די אקסן,
איין שטוריידישע יאמים,
מייט האב און גוטס מיינע שיפָּן אונטערגענאנגען.

אוון אמאָל אויז דאס לַעֲבָן
א רענן מייט ווַיְוַן,
אויף מיינע ווֹעֵן —
פָּוּן אלע צייטן די פֿערְלָאָוִוָּת מיר געצְוִוָּן,
דאָס האָרִיךְ איין מִיר — מיין זונאָלָעָס אוַיְגָן,
דאָס גאנצָעָה לַעֲבָן מיין פֶּאָרְטָונגָן.

אמאָל

אמאָל האָב אַיךְ דָּאָס לְעֵבֶן
וּוֹיְוִיסָּן זַיְדְּ גַּעֲנוּמָעָן,
הָאָב אַיִינְגָּעוּבֶטְט
מַיְן יְוָגָנָט רְוִיטָעַ בְּלְוָמָעָן.

זַיְינָעָן וּוֹיְ אַדְלָעָר
גַּעֲפְּלוֹגָן, דִּי אַרְןָן,
הָאָבָן זַיְדְּ גַּעֲפָנָט דִּי אָוִיגָּן,
פָּנוֹ רְוִיטָן אַיזְׂגָּרוֹי גַּעֲוָאָרָן.

אַיזְׂבָּלְיוֹ מִיטְטָבְּלָיְהָ דָּאָס לְעֵבֶן,
נָאָר אַיךְ נִיבְּ נִיטְטָאָוִיפְּ מַיְן וּבְעָן
פָּנוֹ רְעַנְבָּוִיגָּן קָאָלִיר,
נִיְּ אַיךְ אַהֲמָדְ פָּאָרָן לְעֵבֶן.

מִיטְטָבְּלָיְהָ

מִיטְטָבְּלָיְהָ לְיִינְטָ דִּי בָּאָבָע
איְרָעָ העַנְטָ אַוִּיפְּ מַיְן קָאָפְּ,
זַיְ וּוֹינְשָׁטָ מִירְ אַלְעָ בְּרָאָכָעָם,
סְלִינְגָּעָן אָפְּ פָּנוֹ מַיְן הָאָרָצָן עַכָּאָם.

באם שאכבעם טיש,
בא געבענטטע ליכט,
מאכט דער טאטטער קידיעש,
און איך טריינק זיין ...

מייט דיר אויז ליכטיך
באם קלענסטן שיין,
עם ווערן מיקויאים
מאמעס טפיהלעס :
איך ווער זאט
מייט יאמעטוודיקע געריבטן.

העפקער

אונזערע באַבעלאָך
האָבן מיט האָרי און קאָפּ,
די זרייע פֿון אונזער מִין
אָפְנעהיט.

אונזערע מאַמעלאָך
מייט קאָשער בלוט זיינער מִין,
דער שטאַלצער טאטע —
דער אַיונציזער באַשערטער מאָן.

אונזערע טעכטער און זין
לעבן אין אנדרער צייטן,
אן בעשנו זיין
אויף העפקער די בליטן.

אייז וואס קען מען דערווארטן?
וואר וועט אונדזער לעבן בליטן,
אין מידבאָר פאָראָרטן,
אן האָפֿעַנוּנְג אָוִיפּ רַעֲנָן.

קען מען בא זין און טעכטער
יא און ניט פרענן,
זוי האָקָן אונז אויס מיט די וואָרכְלָעָן,
און זעגן אונדו אונטער און זעגן.

מיינע פולע הענט

אַמְּאָל בֵּין אַיךְ יוֹנָג
אֶזְזַי וְיוֹמִין קִינְד.
אַיִן גַּעֲזַלְצַעַנָּע וּוַיְנַטָּן,
בָּאָמָטָעָם פָּוּן יָם;
אַיִן פָּאָנִים פָּוּן בְּרַעֲנַנְדִּיקָּעָר זָוָן,
וְיוֹמִין קִינְד אַיִן זָאָמָר —
בוֹי אַיךְ מַיר אַ וּוּלָט.

אמאל בין איך אלט
אווי ווי א וואלד :
געווארצעעלט מיט לעבן,
געצווינט מיט דער וועלט,
מיט בלענדייש פעלדר
מיט ערשות געבערענע סינדר —
זונען פול מינע הענט .

א טראפֿן אין יאמ
א נאָפְּגָ�ן דִּיכְטָעָר אַסְתָּר שׂוֹמֵיאָטָשָׁעָר .

עדן טאג
שנויד איך איבער די אַדערן,
ויאָס האָלָטָן מיך פֿאָרְקְּנִיפְּט
מייט טויזענְטָעָר קְלִיּוֹנִיקְיָטָן .

וואַיְךְ אַיְדָה אַיְם
נִים אַיְךְ מִיךְ אֲרִין
איַן צַעֲכָוָאַלְיָעָטָן לְעָבָן .

איַן וּוּאוַיל צַו זַיְן
אַ טְרָאָפֿן אַיְן יָם
וּאוֹו שְׁטָאַלְעָנָעָ שִׁיפְּן
זַעֲגָלָעָן צַו נִיעָ וּוּלְטָן .

מיינע האָר

הויבן מיינע האָר
אין זילבער אָן צו נֶלְאנֶצֶן —
הויבן שעה', טעג און יאַרְן
אין מײַן זיסקָרְן
אָן צו טֶאנֶצֶן,
וואָס זוּבָן פִּוְּלָאוֹן־בּוֹיגָן,
זונְלָאָז
פארפֿלוֹגָן.

טוט מײַן אָפּ
איַן ווַיְיסָן שְׁנֵי זִיךְּ אָן ;
זָאנְטַ יְדָרָעָר האָר מִיר אָן :
אָן דַּי שְׁאָן פּוֹלָעָר דַּו
נעַנְטָעָרָט זִיךְּ צוֹ מִיר שְׁוִין צוֹ . . .

איך וויז
לאויאש

איך וויז,
דו קענטט מיר שווין גאר ניט זאגן :
דורך די קניישן פון דיין פאנים
וואויס איך, וואס איזן דיין הארצן
פארבראָרגן.

דורך די בלוייע רוויכן
פון דיינע פאָפּוֹרָאָסֶן
וואויס איך
דיינע פרידן,
דיינע זאָרגן,
דיינע פֿאָרדְרָאָסֶן.

דורך דיין זיַּצְן באָם טיש,
דיין האַלְטָן די לעפל
אוֹן שלינגען דעם ביסן —
וועָרָן די סוּידָעָם פון אונטער דיינע נונג
פאר מיר אוּפַּנְגַּשְׁלָאָסֶן.

צאר לידער

איך ראים קרייע

(אויפן קייווער פון דעם אומפארגעסלעכן דר. חייס זשיטלאווסקי)

איך בין הינות ווי די ער
ארום אויפגענראבענעם קוועה,
פפאר אלע פון אונדו אומסגערטיסן
דיידיס איך קרייט מיט מיין יען אייעווער.

— אוניברסיטאות פינאיות אינן מושגутן במעט אוניברסיטאות זרות.

— אונדערע שיפן אונטערגענגאנגען.
אין יאם פון ניט אויסגעווינגע טרען —
אומעטום יאמערדייקע קלאנגען

אנו מיר — איבער אים געבעונן,
פָּרָאַלְאַשָּׁן דִּי אָוָגָן —
הַהְאָט נָאָט זִיךְ אַוִּיסְנָעֶצְוִינָן,
עֲקֹוּלָטָה הַיְמָלָעָן אֵין טָאָלָן גַּעֲפָלָן,

**וועומע וארט ווועט אונז טרייסטן
ווער ווועט אונדו בענטשן?
רייסט מײַן האָרְצַ קרייע
פֿאָר נָאָט אָונֵן פֿאָר מענטשן!**

איך בין הײַנט ווי די ער
בײַם אָוֹפְּגָּעָנְרָאָכְעָנָם קִיּוּועָר.

אין טיפֿן צָאָר

צָו וּמְעֻמָּן וּוּנְדָן זֶיךְ אֵין טִיפֿן צָאָר
וּוֹעֵן וּוֹי אַפְּאַלְאָזָן בּוּם אֵין וּוִיסְטָן פָּעַלְדָּ?
לְעֵבָן עַלְעַנְתָּ מִיר דָּאָס לְעֵבָן אַוִיסָּן,
אוֹן גְּרָאָדָע דִּי וּוֹאָס הַאֲבָן מִיט זֶיךְ אוּזְּרָעָס גַּעֲבָרָאָכָט
וּוַיְינָעַן בְּרוּיטָע וּוֹעֵן אַיְינָג
אוֹן טִיר צָוְגָּעָמָאָכָט.
קָע מַעַן דָּאָר פָּוּן זֶיךְ נִיט אָרוֹוִס
אוֹן אֵין דָּעָר פְּרָעָמָד אַרְיָוִן,
קְרָאָנְקָעָפָּנְדָּעָר, לְעֵבָן מִיר,
— אַ לְעֵבָן לְאַנְגָּאַיְן פִּין.

ליידער

אוֹוָיף יַעַדְן טְרָאָט
לוּוַיְעָרָן אוֹוָיף אָנוֹן גַּעֲפָרָן,
וַיְוַיל אַיךְ הַאֲרִיךְ מִינִים, אַמְּאָל דִּיךְ נָאָרָן —
זָאָל עַם דִּיר נִיט אָרָן.

טְרִוִּיסְט אַיךְ זֶיךְ, עַם וּוּעַט פִּירָן
אלֵיזָׁ צּוּם גּוֹטָן,

זווילן מײַנע גָּלוֹידער ניט לִיְדָן, —
וּוַיְיַנְעֵן אָוֶן צִילָּן אָפֶן דַּי בְּלָוְטָן.

קְרִינְג אַיך זַיְך וּמִיט בְּרוֹידָר,
מִיט הָאָרִץ, מִיט אִינְגָּעָנָן גָּלוֹידָר,
קְוָמָעַן צַו הַיְלָף מִיר דַי לִידָר,
זַיְנְגָּעַן אַרְבִּיבָּר גַּעֲפָרָן,
מִיט לִידָר וּוְאָס קְוָמָעַן פָּוָן הָאָרִץ
וּוְעָסְטוּ זַיְך אָוֶן קְיֻנָּעָם נִיט נָאָרָן.

๒ ๔

עַרְד שָׁוּוֹאָרִץ נִיט זַי אָוָם,
נִיט רִיְדְּנֶדֶיך, נִיט שְׁמָוָם ;
פָּעַךְ סְלָעָפִישׂ אִיז אַיר טְרָאָט,
וּוַיְיַנְטֵן זַי אָוִים דָּעַם שְׁפָאָט.
אַלְיוֹן קָעַן זַי נִיט דָעָרְנִין :
דָּעַם קוֹוָאָל פָּוָן אַיר גַּעֲוָוָוָן.
נָאָר זַי הָעָרָת דָוְרְכֵין וּוַיְיַנְטֵן
עַם קְלָאָנְטֵן צַו אַיר אַיר קִינְד :
מָאָמָע, זְעָמָט, וּמִיט בְּרוּעָנָט,
אַיך הָאָב קִיּוֹן פִּים אָוֶן הָאָב קִיּוֹן הָעָנָט,
מִיְּנָעַן בְּרִיסְטָט אַפְּנָעָרִיסְטָן,
מִיְּנָעַן שְׁוִינְנָאָר קָאָפֶן אַשְׁוּוֹאָרְצָעָר פְּלָעָק,

מיינע ביינער פון קאלאסאלער שרעפ.
אט איזוי ניט זי אום,
ניט דידנדיס, ניט שטומ,
טאָג אָן נאכט אַין פֿיעֶר בְּרַעֲט,
אוֹן באָדִי פְּלָאמָעַן פָּוֹן דִּין אַיְגָן הָרָאָז, וּאָרָעָט זַי דִּי הָעָט...

אַין דָּעַר קְרָאנְקָעָר צִוְּת

אוֹדוֹ בְּיִסְטַּזֵּיךְ אַין דָּעַר קְרָאנְשָׁעָר צִוְּת,
מִיט דִּינָעַ צִוְּן אַין אַיְגָן לִיב,
וּוֹי אַ קְרָעְצִישָׁר, וּוֹאָסְטָקָעַ צִוְּן וּוֹאָונְדָבָוּט,
הָרָעַסְטָט דָּעַם כּוֹל פָּוֹן בְּלָוָט —
וּוֹי דָּאָס גַּעֲוָיָן פָּוֹן אַ קְרָאנְקָן סִינְדָר אַין נאכט אַרְיָן.
אַלְזַי נִיט אַוִּיפָּא אַין דִּיר,
וּוֹי אַנְגָּעְלִיטָע אַיְזָן אַין אַ גְּלוּט,
לְאַזְסָטוֹ זַיְךְ אַין הָעַפְקָוִירָעָם אַרְיָן ;
וּוֹי אַ פְּאָכָּאַלְעַשְׁטָעָר שְׁיקָעָר אַין אַ שְׁיַינְקָן,
טְרִינְקָסְטוֹ אַלְזַי, וּוֹאָסְטָקָעַ דִּיר נָאָר צָוָם הָאָנָט,
מְעַג עַם צִוְּן אַפְּיָלוֹ סָאָם, הָאָט עַם אַוִּיךְ פָּאָר דִּיר אַ טָּאָם.
דָּאָס לְעַבְּן דִּינְס —
וּוֹי אַ מִידָּע נַאֲסָן-פְּרוּי וּוֹאַלְגָּעָרְט זַיְךְ פָּאָר דִּינְעָ פִּים.
קְוֻמָּעַן וּוֹיְלָדָע הַיְנָט,
רְיוִיסָן שְׁטִיקָעָר פָּוֹן אַרְאָפְנָהָאָנָגָעָן לִיב ;
בְּלִיְבָסְטוֹ אַ בְּיִנְעָדְרִיךְעָרָגָר,
וּוֹי דָּעַר, וּוֹאָסְטָקָעַ נִינְט אַין דָּעַר עָרָד

ווער וויסט שווין וויפיליאר ;
מייט ביגנערדייקע הענט ריסט אוייג ערדר,
ווי א יונגערא קריינער דעם שיינעם הארי
מייט בלאנקען שווערד.
דאם בלוט נויט אפ אין מואיל פון אפנ ערדר,
דו וויסט ניט, ווי איזו דו בייסט איזיך טוף אין איר,
ווארפסט זיך, ווי א צעהאקטע שלאנגע
זוכסט א טיר ארויס,
לאזט א שטורם זיך אראפ
מייט א צונגעקֿעַמְטָן פויסט,
יעצט אוייס פון דראעד די ציין,
די בלוטישׁ צוונג שפיט העלפֿט פון דיר ארויס,
כאפּן דיך אוייג די אַרְעָםַסְ פון די ווינטן ;
טראנן דיך יאָרֶן לאָנגַע אָוּעַק.
דאם אנדערע העלפֿט אין שרעק,
מאָנט, בייסט
די קלְאַמְעָרָן
פון ברענערדיסן לייב
אין דראעד.

די שליטע איבער מיר

אָז דִּי זָוֵן וּוּעֶרֶת צַו הַיִּס,
זָוֵךְ אַיךְ מַר אָפֶן אֲשָׁאָטָן.
נִיב אַיר נִימֵט דִּי אֹוְבָּעֶרְהָאָנֵט
מַיר צַו בְּרָעָנָעָן אָוֹן בְּרָאָטָן.

אָז דָּעֵר יָאָם אָיז צַו טִיף,
גַּי אַיךְ נַאֲךְ מִינְעָן קוּכָּבָעָם
אַיְן זִינְעָן בְּרָעָנָעָן.

וּוְעַר הַאֲטָמָה מַיר גַּעַשְׁאָפָּן פָּאָר אֲפָלָה,
אוֹן דִּיךְ פָּאָר אֲזָוֵן מִיטָּה אֲרָעָנָן ...
אַיךְ טְרִינָק זִיךְ אוֹן אַיךְ פְּלָאָם אַיְן דִּיר,
וּוְיָהִוְוּ אַרְצָלָעָן פָּוּן מִין שְׁטָאָם
הַאֲסָטוֹ דִּי שליטע אַיבָּעָר מִיר.

איַן פָּאָרְנוּאָכָּט

איַן פָּאָרְנוּאָכָּט פָּוּן מִין לְעָבָן
וּוְיָלְאַיךְ בַּיְּ דָעֵר זָוֵן פָּאָרְנוּאָמָעָן סְלָעָצָטָע פִּיעָר.
מִיטָּה זִיךְ פָּוּן מִין זִיךְ בָּאָוָעָבָן,
וּוְאָסָמָנָאָךְ מַיר וּוְעַט בְּלִיבָּן לִיב אָוֹן טִיעָר.

או צאָר ווועט די לאַעטטע סימאנַים צענְלייעַן,
דאָס לֻעְבָּן ווועט פֿאָרגִין ווֹי זוֹן צעהעלַט. — —
וועל אַיך אַוִוֶּך אֲכַנוֹיֵל פֿאָרוֹזִיכָּלעַן די פֿאָנטָאָזִיעַם,
וואָס האָט גֿערעַנְבִּוְיגַּנט מִין ווּלְט.

וואָל מִין אָוּוּנַט זַיִן אֲבָלוּבְּטָעַנְעַר זַאָל,
מייט פֿאָרְלָעַך צָוָם טָאָקָט פֿוֹן מוֹזִיק,
היַזְ-אוֹן-צְיוֹדִיך מִין לְעַצְמָן אָטְעַמְצָוק,
וועל אַיך מִיט דִיר בְּלִיבָּן אַוִוֶּך דָו.
וועל אַיך בענטשַׁן דָעַם שְׁטוּרָם ווָאָס ווועט מִיר בְּרַעַנְגַּעַן די דָו.

אין טיפַּן צָאָר

אוֹדוֹ צְעוּוִינְסַט זַיִך, מִין שִׁינְדַּר,
אוֹן טְוַלְיַעַסְט זַיִך צַוְּרַיְמִיר —
צְעוּוִינְט זַיִך מִין נִישָׁאָמָע
טִיפַּעַר אַין מִיר.

זַיִנְעַן עַם כַּאֲרָאָטָעַ-טְרָעַרְן
פֿאָר מִין זַיִנְדַּר,
וָאָס אַיך האָב צָוָם לֻעְבָּן
דיַך גֿעְבָּרָאָכָט, מִין שִׁינְדַּר.

אוֹמוֹזִיסְט, מִין שִׁינְדַּר,
דיַין זַוְּכָן שְׂוָעַ בַּיְמִיר —
אַיך בֵּין אַלְיַוְן
שְׁוֹצְלָאָזְעַר פֿוֹן דִיר.

אין מיטן נאכט

עם האט אימיצער אין מיטן נאכט
אנגעלאלפט אין מיין טיר :
ראם האט דער ווינט געבראכט,
ברומענדיק, א קאלטע קינד צו מיר.
פון א סלופ האט ער עט אפנעריסן ;
טהאטערמאמע זייןנען ערנעץ וואו פארשטיין ;
פאר צאר האב איך מיין הארץ געביסן...
האב מיין הארץ געקיות, געקיות,
מייט גאל דער נאכט אין פאנים אונגעשפיט ...
אויסגעשפיט די גאל פון מיר,
האב איך אויפגעפענט ברייט די טיר ;
זיך איברגעבן נאכט און ווינט,
טראנג מיך, ווי דאס קינד,
וואס דו האסט פון סלופ ארפאפגענומען.
איך וועל דיר, ווינט, העלטן ברומען.
און וועל מיין הארץ בייסן, בייסן ...

צאר לידער א מזטאנע ש. גאלובי

וואו נעטט מען קויעך
ארויף אווף די בערג פון פיין ;
אונ זויבע זיין זען
או אזווי וועט אייביך ניט זיין ?

ווארט איז געפויילעט,
טאט איז בלוט,
ווײַ חאָלט מען זיך איז
אן די בריטווע פון מוט.

דאַס לעבען איז שטײַן,
די ערְד הײַסער בלִיַּין
פארלאֹז מיך ניט זעונג!
אוּיך דאַס וועט פֿאַרבּײַן.

וּאַס מַעַר עַס צַיּוֹן די טַאַלֵּן
אַרוֹטְנָעֶר מַיִּין גַּוְף,
צִיט זִיך מַיִּין אַיך
אַלְיאַ הַעֲבָר אַרוֹוָּת.

אַרוֹוָּפּ, אַרוֹוָּפּ
בַּיּוֹ לִיבְטִיק וּוּעַט זַיִּן,
זַוִּיכְעַ זַיִּן זַעַן:
אַזְוִי וּוּי עַס אַיז,
וּוּעַט אַיְבִּיק נִיט זַיִּן.

* * *

וּוְיִ צּוֹ מַיִּין וּוּעַלְט
אַיִּן סָאמָע מַאיְדָּעָן

אוֹ טְרוֹקָן גַּעֲלִיבָן
מֵיָּוָן פָּעָלָה.

שְׁוֹוֹאַרְצָעַ טָעָג,
סְרוּמָעַ בְּרוּגָן פָּוָן מִינָּעַ יָאָרָן,
אַיְן מִיטָּן זְוָמָעָר
זַיְנָעָן מִינָּעַ בִּימָעָר אַוִיסְגָּעַפְרָאָרָן.

בָּעֶט אַיךְ נִיטָּפָאָר הַיּוֹם,
פָּאָר סְלִיְּרָה, פָּאָר שְׁפִּיוּ —
נָאָר פָּאָר אַ לְּבָשָׂאָפָט אַזָּא
זָאָל צָעַשְׁמָעָלָצָן דָּעַם אַיְן.

פָּאָרְשָׁנִיטָן לְעָבָן

אַיךְ בֵּין גַּעַשְׁטָאָנָעָן אַיְן צִימָעָר,
וּוֹאָוּ עַם הַאָבָן שְׁוֹוֹאַרְצָעַ פְּלִינְגָּל
צְעַשְׁפְּרִוִּיטָן דָּעַם טְוִוִּיטָן.
מִיטָּטָעָמָפָן מַעַסְעָר הָאָט דָעַר טְוִוִּיטָן
אַפְּגָנָעָשָׁנִיטָן דָאָס לְעָבָן פָּוָן מִינָּעָם אַזָּא
דִּי לְעַטְטָע וּוּעַטְטָע, וּוֹאָס זַיְנָעָן אַוִוָּף דִּי טְוִוִּיטָע לִיפָּן
פָּאָרְגָּלְיוּוּעָרָט גַּעַוּוֹאָרָן זַיְנָעָן אַיְן מֵיָּוָן בְּלוּט אַרְיָין
וּוּ נִפְטָן.
דָעַר טְוִוִּיטָן הָאָט מִיטָּגָנִיטָן מֵיָּוָן אַיְינָן לְעָבָן.
בְּלַאֲנְדוֹשָׁע אַיךְ אַרְוָם מִיטָּפָאָרְשָׁנִיטָן לְעָבָן.

שלאפ איך ניט קיון גאנצן שלאפא.
זינגע איך ניט קיון גאנצע לידער.
לעב איך ניט קיון גאנצן לעבן.

איך ווים

איך ווים עם איז ניט רעכט אציגנד
פאר איינגן הויזניענט זיך קלעמען,
וואען איינגן אין שטורעמאדיסן יאמ
פֿלאטערדיישע פֿלאמען.

מענן מיינע אוינגן זיך שעמען,
פאר איינגן סיינד פֿאָרנִיסְן טיבּין טראָרַן,
וואען דער גאנצער מענטשליכער מין
האַלְטַ אָפּנְגָּוּווַיְשָׁטַ צֹ וּוּרְן.

וואו זאל איך, הַארְץ מֵיְנָע, דֵיר פֿאָרְוּוּעָן,
זאלסטע זיך אַנְדְּעַרְשָׂן, זיך בִּיּוֹטָן,
וואען סיינד לִיגְטַ וּוּ בְּרַעְטַ, פֿעַן נִיט אַטְעַמְעָן,
שְׂטָאָרְבַּ אַיך מִיט אַלְעַ טוּיְטָן.

געקוילעטַע כַּאֲלִוּמָעַם

איך בין דער אַרְעַמְעַר מְאַלְצִיּוֹת
אוֹוֶפּ מִיּוֹן טִיש,

דאָם לְעֵבֶן שְׁלִינְגְּטַ מִיךְ
בֵּים נָאָךְ בֵּים.

וֹוַיְ אִין אַ זְּיִידָן קְלִיְּדַ אַ רִים
מִינְעַ גַּעֲדָאָנְשָׁעַן,
דאָם לְעֵבֶן טְרִינְקְסַטְ מִיךְ
וֹוַיְ יַאֲמְתָעוֹדוֹדִיקַע גַּעֲטָרָאָנְשָׁעַן.

וֹוַיְ אַלְעַ פְּרִילִינְסַטְ
וּאָסַ בְּלִיעַן אָפְ אָוָן וּוּרְןַ נִיטַ
וּוְלְדָעַ פְּיוֹגַ מִינְעַ יָאָרָן
פְּלִיטַ מִין לְעֵבֶן מִיטַ.

מִינְעַ גַּעֲקוּילְעַטַּע כָּלְיוּמָעַם
הָאָכָּן פָּאָרְכְּלוֹטִיקַטְ מִין וּאָרָן,
אִיךְ בֵּין אַ אָונְטָעְגָּנְגָּנְגָּנְעַן שִׁיפְ
אַיְן פְּיַן פְּוֹן מִין דָאָרַ.

וּוְאוֹ פִּירְסְּטוֹ מִיךְ ?

וּוְאוֹ פִּירְסְּטוֹ מִיךְ, לְעֵבֶן, וּוְאוֹ ?
אוֹן נִיסְטַטְ מִיךְ אַיְן עַרְגָּעַץ קִין דָו.

אַט הַיְּבָסְטוֹ מִיךְ אֹוִיף עַרְגָּעַץ אוּבָן,
אוֹן פִּילְסְטַטְ אַזְ מִין לְעֵבֶן מִיטַ גַּלוּבָן.

אט ווארפסטו מיך צוריך איז טאָל,
ווערט אײַנג מיין לֻעְבּוֹן אָוּן שמאָל.

וואֹו פִּירֶסְטוֹ מֵיךְ, לְעַבְּןָן, וְוואֹו
איַז אִין עַרְגַּעַץ נִיטָּאָ נָאָר קִין דָוּ?

מייטן שטראָם

איַיךְ יַאֲגַגְתּוּ מִיטָּן שְׁטְרָאָם,
עַם טְרָאָנְטָ מֵיךְ דַי צִיּוֹת.
אוֹזְוּ זַעַט עַם אָוּסָם
פָּאָר גָּאָט אָוּן פָּאָר לְיִיטָם.

נָאָר דָוּ, מִין הָאָרֶץ,
מִיטָּן וּוַינְטָ אַצְוֹוְילִינְג בַּאֲשָׁעָרָת,
פָּוּן אַלְעָ קְלִינְיקְיּוֹתָן וּוַיִּטָּמָם,
וּוי הִימָלְ פָּוּן עַרְדָה.

וּוי זָוֵן וּוְאָסָם בְּרַעַנְטָן,
אוּן רַעַנְטָ מִיטָּן לְיִכְתָּם,
דוֹרֶךְ וּוּאַלְקָן גַּעֲדִיכְתָם
מִין הָאָרֶץ אַוְיפְּגַעַרְיכָתָם.

בָּאָ וּוַיְנַקְלָעָן אָוּן וּוּאַרְצָלָעָן
אַקְעָרְסְטָ אָוּן פָּאָרְשָׁט —

מיין ברענאנדיקע אומרו,
מיין ניט-געלאשענער דארשט.

מיין גוירל

איך בין געדרטרט מיט מיין שטאט
מיט באָלעַם און דראָטישער וואָר,
לעַב באָם בּרעַג פֿון יַאַס
און בין עַלְנַט ווי אַיִן אַ מידכָּאָר.

איך אַטְעַם מיט זַאלֵץ אָז בענטש
אלֵץ פֿון אַוְיפֿגעַנְאַנְגַּעַטְמַן מיין,
און קֹוש די טְרִיטְפֿון נְיוּעַר וּוּלְטַם,
פֿאַרְוּוֹאַס האַסְטּוֹ, זָוּן,
פֿאַר מִיר דִּיְוַן פֿאַנְיַס פֿאַרְשְׁטַעלְטַ?

מיין שְׁטוּב אַ גַּעַצְעַלְטַן,
די ווענט, לְעַכְעַר מיט לְעַכְעַר,
מיין פְּלִינְהִידְקָעֶר דָּאָר,
פֿון די זִיבַּן הִימְלַעַן הַעֲכַר.

נאָר איך טְרִינְסְמִין גוירל
וואָי סָקְרָאַטְעַס זַיִן בעכָר.

מיין צאָר

מיין צאָר
אייז ווי אַ ווינטער פעלֶד,
איינגעדעסט איין קלְאָרֶן שניִי,
און אַיךְ, אַ פֿאָר טויזענט יאָר אַלְטַ
טוליעז זיך צום פעלֶד.

מיין האָרֶץ אייז מיר געטְרַיּוֹן,
קלְאָפְטַ מײַט טוּפְקִוִּיט פֿוֹן מײַן שטָאמַן,
מיינע גָּלְדִּיעָר, מיינע סִינְדְּרָעָר,
פֿאָרְבִּירְדְּרָעָן מִיךְ מײַט דָּעַר וּוּלְטַ
מײַט יְהָדָן פֿרְילִינְג בְּלֵי אַיךְ פֿוֹן דָּאָם נִיּוֹן.

דאָם נִיט אַנְגַּעֲשֵׁרְבִּעְנָע לִיד

אַזְוִי פִּילְ לִידְעָר אַנְגַּעֲשֵׁרְבִּן
נָאָר דָּאָם לִידְ פֿוֹן האָרְצָן אַיז גַּעֲבְּלוּבַּן
נִיט אַנְגַּעֲשֵׁרְבִּן.

הָאָבָ וּוּרְטָעָר גַּעֲפִירְטַ
שְׂוּרָעָם גַּעֲפְּרוֹאָוּטַ
און נִיט גַּעֲטְרָאָפַן.

פייערין האבן געבערענעם,
וואסערן זייןען געלאָפַן,
פארְאָפַן, טען ניט געטאָנט,
געכט ניט געשְׁאָפַן.
אווי פַּיל לִידְעָר אַנְגְּשָׂרִיבָן
נאָר דָּאָם לֵיד אַיְן הַארְצָן אַיְן גַּעֲלִיבָן.

או דו ביסט ניטא

או דו ביסט ניטא,
איַן מײַן הַארְץ נוֹטָא,
אוֹן מײַן הַארְץ אוֹן ניטָא,
איַן דַּי זָוָן ניטָא.
אוֹן דַּי עַרְד אַיְן ניטָא.
אוֹן דַּי קַיְוָן בְּלוּם אוֹן קַיְוָן פּוֹיגָל ניטָא,
זַיְנֶעָן קַיְוָן יַאֲמִים
אוֹן מִידְבָּאָרִים ניטָא.
אוֹיבָךְ אַיךְ אַטְעָם נָאָר
אוֹזְׁעַרְוַוְילָע זַיְבָּעָטָר הַימָּל
נאָר דָּא

קריוודעם

עלעלדייקע נאכט
ליינגערד ווי נאלעט
אויף ציבטיקע געלעגערטס,
צוווי שועטער פון דאלעט.

זויינען אויס די איזונן,
באזונדר ער און צוואמען,
ניט קיין צוילינג איזן יארן,
ניט געבראן פון איזן מאמען.

איין גלידער וואס דארן,
וואס מאנען בא שטייפֿלעבן,
וואס וויל ניט הערן,
און הערט ניט אויף נארן;

אן האפונונג אויף מעזינקעס
אדער בכארן.
ווער האט דאס ליעבן אונטערגעשניטן:
איין ווארעמע בעטן זאל מען ווערן פארפרארן?

וואקסן

מיין לעבן האט זיך אויפגעליינט,
וויי פראסט אוייס פארזוייטן פעלר.
דאך ריסן זיך מינע שפראצונגגען
זו וואריםער, לייטיקער וועלט.

וואלט מײַן מאמע געווואסט
וויי פארשטערט
עס וועלז זײַן מינע טאג און יאָרֶן —
וואלט זי מוכּל געוווען די שאָ
פֿון מײַן געבאָרֶן.

ווען מינע באָבעס וואָלטן באָנְגִּיטָן,
וואָס פֿון מֵיר ווּט ווּרָן, —
וואָלטן זי מֵיךְ דערטרונגען
באָ מײַן געבאָרֶן ווּרָן.

וילא פרץ הירשביינ'ע

וואהַהַין צײַן די וועגן
פֿון טויזענט יארישע וואַנדערער?
וֹאוֹ זָלָן הוּבָן
טויזענט יארישע שטיינער?

וואו ווועט דוען
טויווענט יאריקע אומרו?
וואו ווארט די טרייסט
פאר טויווענט יאריקע אוווילים?
וואו איז ליכט
פאר טויווענט יאריקן בוישאך?
וואו זינען מיר
טויווענטער יאריקע ? ? ?

אםאל

אםאל איז מיין הארץ
וואי א סיינד,
ווען די מאמע נויט אוועט אוויאָה לאנג.

אםאל איז מיין הארץ
וואי א טוב מיט צעבראָכענע פַּלְיָנוֹן;
קען די שווועל פּוֹן נעסַט נויט אָרִיבָּרֶפְּלִיעָן.

אוון אםאל איז מיין הארץ אַ שְׁוֵיףּ,
וואָאנְלָט אַין שְׁטוּרִימְדִּיסְן לְעַבּוֹן,
וואי די ווועלט ווֹאַלְטָן נויט האָבָּן צַיִן בְּרַעֲנָן.

מיין הויט

וועמען זאל איך דענקען
פֿאָר דער הויט,
וואָס ווילט זיך אוּוף מיינע בײַנעער,
אוֹ איך זאל קענען אֵין מיר מיין אומרו האַלטן,
עם זאל ניט זען יעדער אַינען?

ווען עם טרייפט פֿון האָרֶץ דאס בלוט
אוֹן עם בליען מיינע וואָונדָן —
האַלט די פֿאָראָהָרטָעוּעָטָע הויט
מיינע אַדערן גַּעֲבָונְדָן.

ווען עם צינדרת זיך אָן אַין מיר
פֿון דאס מייניקע דער צאָר,
וֹוי אִין וּשְׁאָר בְּלוּיעַ פְּלָאָמְעָן —
האַלט עם מיינע יאמערדייקע גַּלְידָעָר
אִין מיר צוֹזָאמָעָן.

ס'וֹאַלְט גַּעֲקָעָנְטָמִין שְׁטוּמָעָר צָאָר
ערְדָּעַ צְעַשְׁטוּבִּין, הַיְמָלָעַן צִינְדָּן —
אַיך האַלט דעַם טְרוּיָעַר פֿון מיין דָאָר
אִין מיינע הויטן עַג גַּעֲבָונְדָן.

מיין ניט געלעבטער ליעבן

מיין ניט געלעבטער ליעבן
האלט מיין קאָפֶ אַרְאָפֶ,
מיין יעדער אַיִינֶס אַרְוַיֶּךְ
צֹוַיִי, דָּרְיִי אַרְאָפֶ.

עם האלט מיך בא די צעפֶ
און שפִוִיט אוֹיֶף מיר מיט סָאמֶ,
טראנט מיך ווי אַ ברעט
און אַ שטוריידיקֶן יָאמֶ.

איו מיר פָּרָעָמֶד גְּרָעָנָעֶז אַדְעָר צָאָם,
בָּאַ וּוְעַכְן לְאַנְדָּע עַס שְׁלָאָגָן מִיְּנָע בְּרָעָנֶן,
צְוֹזָאָמָעָן מִיטָּן יָאמֶ טְרִינְקָעָן מֵיךְ די וּוְאַלְקָעָנֶם,
פָּאָר אַ שְׁטוּרָעָמְדִיקֶן רָעָגֶן.

זְוַילְבָּעָנֶע טְרִיאָפְּנָס אַיִן שְׁוּעָרָן חָאָגָל,
מִיְּנָע טָעָג אַיִן מִיְּנָע יָאָרָן,
פָּאָלָט צֹו די וּוְאַרְצָלָעָן,
צֹו דָּרְיָפֶן וּוְיִץ אַיִן קָאָרָן.

הארבסט

הארבסט
וועי מיאן באבאלו מיט פולע אויגן,
וואראפט אויף מיר אן אוועט.

וואלדר
געקארטשעט און געבונגן,
פול מיט ברזין דויטע בעטער
זומערס טארע ברעטער.

פאלאדר
מיט ברוסטן איינגעציזוּן,
מיט ליאדיע ביבער און דויטע אויגן,
וואי זקינעם צו דער לאווייע פון א גוטן אירן,
באקלאנן זיירע אוייסגעלאכטע יארן.

זומער מיט די פים צום טיר געציגן
ווארט אויפן לעצטן קאואעד,
וואאלטענס זוינען אויס די הערצער
צוקאפענס באם טויטן זומער.

בעסער זאל זיין
ביטריס דעגלאן

די נויט איז א יאמ,
און איך בין א שיף —
צאר קאפאיטאן,
צייט איז דער טיאָה.

די טיפֿן אֶן גַּרְוָנְטָן,
די כוּוָּאַלְיָעָם אֶן בְּרָעָגָן,
רייסֶן שְׂטִיקָעָר
פָּוֹן לְעַצְטָן פָּאַרְמָעָן.

בין איך א צוּוִילִינְג
מייט שְׁטוּרָם אָזֶן בְּלִיִּי,
מייט ברָאַכָּע אַוִּיפָּה די לְיפָּן:
אוֹיך דָּאָס וּוּט פָּאַרְבָּיִ.

גְּלוּבָּאֵין דָּעַם טָאגָן,
און בעט פָּאָר דָּעַר שָׁאָ,
אוֹז בעסער זאל זיין
אוֹיך וּוֹאָ מִיר זִינְגָּן דָּא.

אויך איזוי

וואו איך גי,
און וואו איך שטי,
טוט מײַן עלענט
אויך איזוי.

וואס איך אקער,
וואו איך זי,
טוט מײַן אומעט
אויך איזוי.

וועי אויפ בערג
דעך קאָלטעד שנייע,
וועי אין מידבֿאָר זאמְדָגְעֶדרִי —
מײַן בענְשָׁאָפֵט אויך איזוי.

ווער קען אויסמעטען אַ יאָם

ווער קען אויסמעטען אַ יאָם
און ניט ווערן אלט און נרו ?

ווער קען פֿאָרְנָעָמָעָן דעם צָאָר
און ניט ווערן קאָלט און בלוי ?

ווען א מאמע שטייט צוקאָפְּנֵס
באמ קינד וואָס קען ניט אַטְעַמְּעַן —
אַפְּיַלְעַ אַ מִידְבָּאָר
חאָט ניט פֿאָרֶן בְּלוֹיעַן פֿוֹינְגְּ קִיּוֹן לוֹפְטַ.

ווען נויסעסער סִינְדְּ רֻופְטַ,
מעג די זוֹן דערטרונגעַן ווערָן אַין יָם —
וועט מעַן אַין בּוַישָׁעַךְ דָּרְזְוָעַן
וּוי פֿאָר אַ מאָמָעַן ווערט דָּעַר טוֹיט גַּעֲרָאַם.

וואם איז און דארף ניט זיין

אמאל איז א יוועעל,
זו איז א יאָר,
געלינט מיר נאָר
איַן ווילעַז וועלדער
זו פֿאַרְיַאנֶן
מיַן פֿאַרְמַעְנֵן,
דעַם בּֿוַיסְעַדְיקָן פֿיַּוֹן,
בּֿוַיטָּעָר לְעַבְּן יַאֲמִים טַרְעָן,
וואם איז און דארף ניט זיין.

צּוּבְּלִיטִים דַּי פֿרִיד,
פֿרְיוֹלְינְגִס עַרְשְׁטוּ גַּרְגַּעַן רַאֲזָן,
פֿאַרְזִן דַּאֲרִשְׁטָקְלָאָרְעָר וּוְאַסְעָר אַיְן אַ גַּלְאָג,
פֿוֹן פֿוֹלְן קְרוֹג,
אַ קְלוֹגָעַ רַעֲגָעַ צּוֹ אַ טָּאג,
טְרִינְס אַיךְ מִיטַּדְיַוְונְן מִיטַּן אַטְעַם צָוָן,
רַאֲזְשִׁינְקָעָס מִיטַּמְאַנְדְּלָעָן אַוְן אַ וּוַיְסָעַ צִוָּבָה
אוֹן וּוְידָעָר שְׁמָרִימָט שְׂזִוִּי.
בִּיְזָעָר וּוַיְנָטָן בְּלָאָג,
שְׁעַנְעָר אַדְעָר קִינְדָּעָר טְרָאָט,
שְׁפָעָר וּוְאַסְטָט שְׂוִין נִיטַּ דָּסַן רַאֲזָן.
צְוַיְלָנָג אַיךְ מִיטַּפֿיַּוְן,
וְאָסַט אַיְן אַוְן דַּאֲרָפְנִיט זְיַוִּין.

דאָן די האָפַעַנְג
געוּוֹאָרְצְלַט אַלְטָעָר בָּוִים,
בָּאַ פְּרָעָמְדֵן צַו בָּאַ אַיִּינְן הַוִּין,
צַעֲבְּלוּטָע בְּלָוְמָעַן אַיְן וּוּאָנוּדָרְלָאָד קָאַלְיָה,
רַעַדְתָּ מַיִּין חָרְץָ אַיְן מִיר :
אַזְוִי אַזְוִי מַיִּין קִינְדָּה,
מַעַג עַם קְלִינְגָּן ווּילְדָה,
אַיְן עַם גַּעַוְעָן אַוְן וּוּטָם אַוְיךָ בְּלִיבָּן שְׁפָעַטָּעָר,
דיַ שְׁעַנְסְּטָע בְּלָוָם
צַו לְאַזְוַת עַם אַוְיפָּן צַוְוִינְגָּן צַו רִימְסָט עַם אַפְּ
עַם צַוְפָּאָלָן זִיךְ דִּי בְּלָעַטָּעָר.

מַיִּין לְעַבָּן וּוּי די זָוָן
אַיְן רַוְנְדָּר אַרוּמְעָדִיקָּן קָעַלְטָה
נָאָר מַעְרָעָר וּוּי די זָוָן
מַיִּין וּוּלְטָמִין פִּיוֹן,
פָּאָר דָּאָס וּוּאָס אַיְן דָּאָרָף נִיטָּזָוָן.

פֿוֹן דָּאַרְטָן אַוּן דָּאנַעַן

פֿוּן דָּאַרְטָן אָוּן דָּאַנְגָּעָן

מיונע ערשותע יארן אויף יונגער זיט יאט,
איין א ליטוועש שטעהלע מיט וועדר
און טיכן ארום,
איין א מישפאכע ארים און פרום
געוואָרכָלֶט מיין שטאמ.

עם אייז אלט און אייביך ני —
יוננט אייז פיעער, פיער און פֿלאַם,
ברענען פֿאַרְלָאנְגָּעָן,
מען לייענט אין ביכער די וועלט ווערט געראמ.

רייסט זיך דאס ליעז פֿוּן קִיטֵּט, פֿוּן שטראַיק,
אויף וועלטס געאדערטס ווען אָן אַ צָּעִירִיךְ,
יאָנט נאָך פֿאַלְיוֹצִי אָוּן כָּאָפָּט אָין פֿלְעָן,
אייז יעדער זי, אַ שׁוּעַטָּר, אַ כָּאָוּר יעדער מאָן.

נאָנוּט מען גְּרָעָנָי פֿלְינְקָעָר פֿוּן באָן,
איין שטאלענע שופּן מען דערלאָנט זיך דעם יאט,
זו אַ לאָנד פֿוּן באַנְרִיפּ, פֿוּן ווּוִסְעָן קָאַנוּעָרטָן
מיט רוּטָע טְרוּוֹואָקָם באַטְרִיפּן.

נאר פיר און צוואנציך מאָל פיר און צוואנציך שאָ,
וואָסער און הימל הימל און וואָסער,
סומען אַנטען מויערן הויכע און אַ נידערישער ברודער,
אַ ריוועדרישער, אַ דאָרער, לְיוֹוָאנָן בְּלָאָסָר.

און עַלְטָעָרָע שָׁוּעָסְטָר, מִיט גָּלְדָּעָנָע צִיּוֹן,
מִיט קָלְיָדָע קָלְיָדָע אָוֹן זְיוּדָנָע זָקָן,
מִיט עַטְלָעֶבֶע קִינְדָּעָר אָוֹן פָּעָטָרָם אָוֹן מָמוּעָם,
קִילָּן זִיךְ אָוֹן סָלְטָעָ קִוְשָׁן אָפְּ רָוִוָּעָ בָּאָקָן.

בָּאָמָּה מְאַלְצִיּוֹת גָּעוּרָצָטָן, בָּאָמָּה מְאַלְצִיּוֹת גָּעַשְׁמָאָקָן,
שִׁיטָּן זִיךְ רֵיד פָּוּן אַלְעָ זִיטָּן :
דיַ קָלְיָדָעָר דיַ האָר, דיַ זִיטָּן דיַ זִיטָּן —
נֵי לְאָנד פָּאָרְלָאָנָגָט אַיבָּעָצְבוּיָּוִיטָן.

פארזעציגונג זייט 115

באנע דערציזלט

באנע דערציזלט, זי ווינט אונז זי לאכט,
זי האט געטראכט אונז דאס ליעבען האט חוויזק געמאכט.

טרוייר אונז פרויד בליעץ פון די אויגן,
ווי זי וואלטן נאך איינגענעט ליעבען פאדיעש זאגן.

צווישן זיבן אייז זי די עאלטסטע קינד,
מייט לאנגע פינגער ווי זאגגען איין ווינט.

וואו נאך א שטורות, א געוויטער איין וואלט,
באלאד אירע פינגער מייט יונגע אונז מייט אלט.

נאך ביימער, צווינגן, פוינט געוזאנגע
לויפט נאך אויר הארץ אונז באפט דעם געדאנגע.

ווי זיך מיט זיך זי קען עם פארדוועבן,
מייט טענער אונז קלאנגען געועבט איז אויר לעבען.

נאך טאטע איז פאראדאיגעט, די מאמע האט הארץ פעלער,
צעיליגנט וו אויר ליעבען אוף ליידיקע טעלער.

געועען אינגעאנצען שטעהט איננאינציגער קלאוויר
בא גרעסטן גויר, האט זיין טאכטער געשפיטט אוף אויר.

טענער ווי פַּלעעַר, נאָטוֹן קַאֲפּוֹר,
וויי דראָטַן מִיטַּ דְּרָאַטַּן עַס גְּרוֹלְצַט אַיר אַיְן אַרְיוֹעַר.

זַיְהַ אָטַגְּלֵיְוַעַטְּ פָּוּן נַאֲטַן אָוּן סִימְפָּאַנְיָעַטְּ,
אוּן דָּאָם הַאֲרִיךְ הַאָטַגְּלֵיְוַעַטְּ מִיטַּ אַלְעָרְלִיךְ קָאַוּוֹאַנְעַטְּ.

זַיְנַטְּ זַיְהַ אָטַגְּלֵיְוַעַטְּ זַיְךְ דָּעַרְוֹוָאָסְטַּ פָּוּן מַוּזְקַטְּ אָוּן זַיְנְגַּעַר,
ריַיְסַן פָּוּן אַיר שְׁטִיקָעַר דַּיְ לְאַנְגַּעַר פִּינְגַּעַר.

אוּן פְּרִילְיָנְגַּ דָּוָרְקַטְּ פָּעַנְסְטָעַרְ, פְּרִילְיָנְגַּ דָּוָרְקַטְּ טִירְ,
רוֹנְדְּעַרְ יַאֲרַ שְׁלַעַפְּטַ פָּאָרְ דַּיְ הַאָרְ צַוְּ שְׁפִילְיַן קָלָאָוּוֹרְ.

אוּן זַיְ וּוֹאַשְׁתַּ גַּאֲרַ גַּעַפְּעַטְּ אָוּן פְּרָאַלְטַ גַּרְעַטְ אַיְן טִיךְּ,
אוּן מַאֲכַטְּ בַּעַשְׁבָּן אָוּן טְרָאַכְּ : וּוֹעַן זַיְ זַאֲלַ זַיְן רִיךְּ ;

וּוֹאַסְּ וּוֹאַלְטַ זַיְ גַּעַטְאָן, וּוֹאַסְּ וּוֹאַלְטַ דַּעַמְאַלְטַ גַּעַוּעַן ?
עַפְּשָׂעַרְ וּוֹאַלְטַ זַיְ גַּאֲרַ אַפְּדָעַרְעוֹסְקַי גַּעַוּעַן ?

דיַ זַיְן פָּאַרְגִּיַּטְּ וּוֹיַ מַ'וּאַלְטַ אַיְן אַיְוֹוֹן אַיְבָּעַרְהַוִּיצְןַ,
וּוֹיַ אַוְיַפְּ צַעַלְאַכְעַם מִיטַּ אַיְרַעַ פִּינְגַּעַר זַיְךְ צַעְרוֹיְוִיצְןַ.

אוּן דָּעַרְ טִיךְּ אַיְן קָלָאָרְ, אוּן וּוֹיַטְ אָוּן אַיְזַטְוַתְּ.
וּוֹיַ גַּוְטַ וּוֹאַלְטַ זַיְן אַוְעַשְׁ מִיטַּן שְׁטָרָאַם וּוֹיַ דָּאָם זַיְוַף !

אין נאענטע הויפַן בילַן הינט און עס העלט לְיוֹאָנָע,
פֿעלְדָעָר און ווּלְדָעָר, הימַל און ערַד, שְׁפִילַן סִימְפָּאנְיָע.

אונטער דער מאָסָע פֿוֹן רֵיַנְעֶר גַּרְעַט אַיִן באָנְאַכְטִיכְן פֿראָכְט,
זַי ווּינְט אַיִן זַי לְאָכְט — אַלְיַיַּן אַשְׁטִיק זַוְן אַיִן דַּעַר נַאָכְט.

אַיִן טַרְיטְּ פִּירְן אַיִן בְּרַעֲנֶגֶן צַו אִיגְּנֶנְעֶר טִיר,
פֿוֹן שְׁוּעָל אַיִן פֿוֹן הוּוּ גִּיט אַרְיס אַנְאַנדָעָר קְלָאָזָוָה.

דַּעַר טָאַטָּע אַיִזְּ פֿאַרְכּוּיַשְׂעַכְט, דַּי מַאָמָע לְעַצְטָן פְּלָאַם בְּרַעֲנֶט —
דַּעַם מִזְבִּיעָר פֿוֹן נִיטְזַי דַּעַרְלָאַנְגַּט אִירַעַ העַנְטַ.

רָאַמְטַ, נִיטְזַי, רָוקְטַ אַונְטָעָר דַּעַר מַאָמָעַן דַּעַם קִישְׁן,
טִילְטַ שְׁטִיקָעָר פֿוֹן זַיךְ מִיטְזַי קִינְדָעָר דַּעַם בִּיטַן.

וּאַלְטַ דַּי צִוְּתַ מִסְטָאַמָּעַ צְקִיְּתַ אַיִן דַּעַרְשְׁלוֹנְגַּעַן,
הָאָבָן זַיךְ דַּוְרַךְ בְּרִיוּוֹ פֿאַרְשְׁפְּרִיטַ שְׁמַעְעַדְיקַע קְלָאַנְגַּעַן :

נְאַנְצַע אִידְיִישַׁ שְׁטַעְטַלְאָךְ אַיִן וּוְעַג אַרְיַיְן נִיעַן,
וּוְ פֿוֹן אַגְּוּאוֹנוֹנְעֶנְעָר מַיְלְכָאַמָּע אַידַּן אַרְמִיעַן.

לְעַנְעַנְדָעָם דַּעְרְפְּרִיְעַן פֿוֹן אַלְאַנְדַּ אַוְיְוּעָר לְעַיְאַם,
פְּאַלְטַ פֿוֹן הַיְמַל בְּרוּיטַ אַיִן לְאַפְּעַטָּעַם שְׁאַרְטַ מַעַן מַאַן.

פארלאזות מען פארמייסטן מארכ און ווינט,
zie דער טאטטע דער עטלטטען, zie דאס עטלטטען סיינד?

און וווער עס פען מיטן גאנצן הויזדגעינדר,
אויך זי גצעענט זיך מיטן טיך און ווינט.

און די נויט בילט נאך אויף צעשטורעטען ים באראט,
צווישן הימל און וואסער מיט דערווארטונג זי גלית און בראט.

זיז האט געהרט מענטשן אין יענען לאנד זיינען בעסער און
און די נאנס שטייען קלאוירן פאר אויר בענשענדיעש פינגער.
בלייען האפענונגגען קלארטער פון רעננגוינן:

שאפענונג, בעטהאָוועגען וועט זי נאך אריבערשטיינן?

האט דאס הארץ ווי דער יאם געשטורעטען און די שיף
ניילאנד האט אין די אַרְעָמָס גענומען און כויזיק געמאכט.
מייט די אקסלען צעזוקן, ווי שיידים פאבריקן מיט בלוטיסע
ציינגער,

מאשינען אַרוֹנְטָעָר פון זיינען זוינן אוים דאס לעבן דורך פינגער.

איין איזן סימפאניע מיט מאכנעם שועטער אוון ברידער,
ווײיקט מען זיך קעסידער איין רען איז געויטער פון קלידער.
פארוֹאָס? צוֹלִיב ווֹאָס? פֿאַר ווּעַמְעַן אֶזְוִינְעַ בְּעָרְגּ מִיט קלידער
וּוִינְעַן ווֵי קְרָאַנְשָׁעַ סִינְדָּעַ דָּוְרָךְ דֵּי פִּינְגָּעַ.
איין באָלָעַם שְׁטוּטַעַטּ, פֿאַלְדָּעַר אַוְן ווּעַלְדָּעַר אַיר שְׁפִּילְעַן,
טענער אוון טְלָאָנְגָּעַן מְאָנְגָּעַן, בעטן, ברענען אוון קִילְעַן.
זַי נִוְתּ צַוְּ קָאָנְצָעַרְטּוֹן, טְרִינְקְטּ, שְׁלִינְגְּטּ קָלָאָנְגָּעַן;
ליינטּ קָלָאָפְּטָעַר אַוְן יָאמְמִים פָּוֹן בְּרַעַנְדִּיקְעַ בְּאָנְגָּעַן.
פארשְׁפִּילְעַטּ דֵּי טְלָאָוְוִוְוִין, פֿאַרְשְׁלִיְּדָעַרטּ דֵּי רְוּ;
אַ נִוְתּ נְעַנְדִּיקְעַטּ סִימְפָּאָנִיעַ, בְּאָנְגָּעַן, דָּאָס בִּיסְטּוֹ?
איין גְּעוּוִיטָעַר פָּוֹן קלידער, איין פְּלִיעַנְדִּיקְעַ נְעַטּ,
פארשְׁפִּילְעַטּ דָּאָס לְעַבְנָן אַיְן צַי פָּוֹן אַ פְּלָעַטּ.
צְעַלְיִינְגְּטּ זַיךְ אַ זְיִיגָּעַר, עַר שְׁרִיְּטּ: שְׁוֵין שְׁפָעַטּ,
וּוֵי קְוָמְטּ זַי אַהֲעָרְ מִיטּ אַ טְיַיךְ מִיטּ נְרַעַטּ?
מִיטּ פִּידְלָעַן ווֹאָס גְּלַעַטּן אַיְן מִיטּן אַ נְאָס —
אן אוֹיגּ פֿאַר אַן אוֹיגּ זַי מְאָנְטּ מִיטּ אַיר קָלָאָס.

יעדר סטרייך אוֹר סטרייך ! דער זונ ווּ טייער,
זַי אָיוֹן אִיבְּעַר גַּעֲבָאָרֶן אוֹר קָלָאָס צַוְשְׁטִיעָר.

איינגעַר, גַּרְוִינְגַּעַר, פְּלִינְקַעַר פְּלִיעַן דֵּי פְּנִינְגַּעַר,
דער קָאָמָפַ אָיר קָלָאָוּוִיר בָּאָשָׁאָס —
דער נַיְיעַר סִימְפָּאנִיעַ פָּוּן אַרְכְּבָעַטָּעַר קָלָאָס.

מיישפֿאכּע לַידָּעָר

מיינע באבעלעך האבן אוואדער ניט געטראכט,
או אין וויטע, אומראיסע נעכט,
וועט זיך אין מיר צעזינגען זיער ניגון.
זיעערע גוטע פעניימער וועלן זיך מיר שטעלן

פאר די אויגן,
אוון פון זיעערע צענוייטשטע גליידער —
זאלן דורך מיר זיך וועבן לַידָּעָר.

עם וואלט מיין יונגע מאמא
הארציך זיך צעלאכט,
אוון צום עמעס זיך צענאנסן :
אייך, א ניטגעדרארפֿטָע,
זאל זי נאָר קיינמאָל ניט פֿאָרגעָסָן.
פון אַיר לִיבְשָׁאָפְּט אַין די טְפִילָעָס פון אַיר סִידָעָר
זאל אין וויטע טעג
אין מיר זיך וועבן לַידָּעָר.

ווען מ'זאל מיין גוטן טאטן
פון קייווער אויפֿוועסן —
וואלט ער זיך אויפֿ טויט דערשראָסָן.
אייך, וואָס וויס אַפְּלָע ניט וואָס עס לִינָן

זינע בײַנער, זינע גָּלְדָּעֶר —
וזאָל באַזְוְנְגָּעָן אִים
איַן שׂוֹרָעָס אָוָן איַן לְיָדָעָר.

מיַנְעַ שׁוּעַסְטָעַר, מיַנְעַ בָּרוּדָעַר,
מיַנְעַ פָּעַטָּרַם אָוָן מָוּעָם ;
מיַן שֵׁיַנְעַ, אַרְיָמָעַ מִישְׁפָּאָכָעַ,
וְאַלְטוֹן מִירַ גַּשְׁאַלְטוֹן, צַיְגַּעַנְבָּן
זַיְעָרַ בָּרָאָכָעַ.

יְיִ, דָּאַס בְּלֹוֶת אָוָן מַיַּנְעַ גָּלְדָּעֶר,
לְאַזְוָן מִירַ נִיטַּ רְוָעַן, לְאַזְוָן מִירַ נִיטַּ לְעָבָן —
איַךְ זָאָל זַיְדָעַם אָוִיכְזָאָן
איַן מַיַּנְעַ לְיָדָעָר נִעְבָּן.

אין א צימערל אין איינגן מיט געלומטע טאפעטן,
מייט נאך דריי מידלאך אין צוויי מעשנע בעטן,
טען ווי יארן, ווי אין פאדראטן, אין פראצע,
באקט מען אין פאבריקן קליעדר, ווי אין שטעטל מאצע.

די אווענטען מידע פרעם ווי די ווענט,
אט זיינען זוי דא און בליבן גיט פון די הענט,
ווײינט דאס האָרֶץ און די אוינז בליבן טראָקן:
ווי דאס דאַלעָרֶן לאָנד, צעטראָטן צעדראָקן.

ווען שלאָפַג גיסט אין מידע גליידער דעם וויין,
צעליגנט זיך, דער קליניגזיזער דער ראשע,
וואֹ אַ ואָלְדַּוְאַלְטַּן גַּעֲרָעָנְטַּן —
מייט געוואָלֵד יעדן פרימָרְגָּן די גאַזְלָאנִישׁעַ דראָשׁע.

צייט אויפֿוצּוֹשְׁטִין, ווי פון שטיינער געטראָפַן,
רייסן זיך אויף די אוינן וואָס באלעָשָׂן נאך שלאָפַן,
טראנָן זיך דורך געדאנָקָעָן ווי פוינְגָן:
זו דעם איז מען געלאָפַן? צו דעם איז מען געשהָפַן?

נאָר ניטאָ קיין צייט קיין ציפֿער צוֹצִיעַן
אונטער ערדיישׁ און אַיבָּערַדָּאַכְּבָּעַ בְּאַנְעָן
וועט מען נאָך פָּאַרְזָאָמָּעָן:
די אַיזְעָרָנָעָ כִּיעָם וועָלָן נאָך אַוְיפָּהָעָרָן פְּלִיעָן.

בಅפט מען אויה זיך א קליפור און א שוד, א בגין און א ביסן,
ניט געווואשן, ניט געזיפן,
יאנט מען זיך, טראנט מען זיך אין מאשינען פארשרויפן.

ברוקליין עווענוי

וויי ביגען זשומען פענעס, דיזטס,
סואדרעם, דאלערם איזו מען אויסן;
טהאג און נאכט יאריד,
אביסל איניוויניק, א סאך אין דרוייסן.

פון ארומיקע נאסן מיט בלומען
און גריינע לאגען,
ווײַבעָּר מענעער קינדרער,
וויי ערשת אראפ פון שייפן פון באגען.

כאפֿן מעזיעס, קארטאָפֿל מיט הערינֶג.
בא ברוקליין עווענוי אידענעס און אידן,
אויף די וואָרטְצְלָעָן פון אויסגעחהקטע פאלמעס
צעוֹוִיטְעָ פָּלָעָס, ווינט יארידן.

וואו ניט וואו א גראנער בוים פארבליבן.

מייט צוינגן טרויעריךע אונגן,

מייטן פאנים צו דער ערדר געבעגן,

קועטשט מיט די פלייצעם און גלויבט ניט די אונגן.

מאראנצן בימער פון נאנטן ארום

האלטן זיך בא די זויטן פון געלעכטער,

דערכילן יון און טעכטער, ווי מען האט זוי געבעטן

אויפן ארט פון בלומען זינען אויסגעוואסן קליטן.

קאליבארנער ברעננדיקע זון

גיטט צו וואג און מאם,

איין קיינעם פאפרענע בייטן

אויף נרים און איין הערינג פאם.

נאָר איין דער שאָ ווען טאג און נאָכט

מייט די ראלַן זיך בייטן,

דערכיזלט מיר אַ בוים אַ לְמען,

שטייען אויף פון די קווארום די פאלמען

מייט צעלאָזטער צוווינֶן און ווינט איזן די האָר,
לֿאָכַן זַי אָוּן ווַיְיַעֲנֵן, אַרְוֹם דִּי פָּעַסְעָר זַי טַאנְצָן.
וּוְאָסּ הַאָטּ מַעַן צַו זַי גַּעַחַתּ! פָּאָר וּוְעַלְכָּעּ זַיְנָר
הַאָטּ מַעַן נַאֲךָ זַיְעַרְעָ קַעַפּ צַעַשְׁטָעַלְטָ קְלִיוֹטָן סְרָאָנָצָן.